БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

№ 163 (11761)
1968 оной
июлиин 13,
суббото

сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Хамтын зөөри улам хямгадаха, арьбалха

Хаана, хэр зэргээр хамтын зөө- хэрэгсэл хадагаламжада бай- , ажаүйлэдбэридэ хэрэглэгдэ- ашаглагданаб гэжэ олоннитэ- хаража, шалгажа үзэхэ хэрэг убликэ доторнай эхилhээр hара боложо байна. Респуб- мнай арадай хиналтын коми- й, профсоюзуудай областной дэй, ВЛКСМ-эй обкомой хам- шиидхэбэреэр үүсхэгдэhэн энэ ын харалгада районууд айма- ай, промышленна предприяти- ай, барилгын эмхинүүдэй, оз, совхозуудай, эмхи зургаа- ай хэдэн зуун шалгалтын ко- нууд, тэдэнэй зэргэдэ олон ан арадай хинагшад, партий- советскэ, комсомолой эдэбхи- ажалай түрүүшүүл хабаадана.

уряадай хүдөө ажахын туршал- станциин үйлэдбэриин участо- тахи байдал нягта нарнаар ахын тулада дүрбэн комисси, hалбари бүхэндэнь нэгэ-нэгэ исси тэндэхи парткомой шиид- эрэр баталагдаhан юм. Комис- гэшүүдээр hалбари hалба- мэргэжэлтэд, станциин эр- эд, ажалай түрүүшүүл хүдэл- Комиссиин гэшүүдhээ гадна, иссиин ябаhан газарhаа олон мэрилшэд хиналта, шалгалта- хабаадалсадаг гуримтай. Эр- ээ бодомжолжо табиhан түсэ ёhoор Ивалгын туршалгын идахи комиссинууд хүдэлмэ- э, шалгалтынгаа түрүүшын —бүхы участогуудаар ябажа гээд, хоёрдохи шатын шалгал- комиссинуудаар элирүүлэгдэ- дутуу дунданууд хэр зэргээр агданаб гэжэ хиналта хэжэ э.

интэ харалгын эхилhэнhээ онхи саг соо олонхи газарта и шалгалтын хүдэлмэри ябуу- а. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдэ эй Советскэ районой промы- на предприятиинуудай цехүүд- ам харилсаанай, хэлхээ хол- и участогуудта 140 шалгал- удалдаа наймаанай, нниитын уудалай хэрэглэмжэ хангал- хинүүдтэ 124, барилга дээ шалгалта хэгдэжэ, 12 мян- тхэригэй элдэб дуталта, үрил- ирүүлэгдээ, хамтын эд зөө- hалан муугаар хадагалагда- ашаглагдажа байhан олон ба- тодоруулагдаа.

рэнэй болон кооперативна хэрэгсэлэй тоо бүридхэлэй үрүүе, тэрэнэй хэр зэргээр, рэридэ хэрэглэгдэжэ, ашаг- жа байhые элирүүлхэ оло- н харалтын гол зорилгонь хаана ямар дутагдал үзэгдэ- дары тэрэниие усадхахын ту- хэмжээ абаха зэргэтэй юм. жэ шалгалтын комиссинууд о хүтэлбэрилхы захиргаануу- арадай хиналтын эмхинүү- лирүүлэгдэhэн дутагдалнууд- дорхой хэмжээ абхуулхые оно. Тиин Советскэ районой рияти, эмхи зургаануудтахи лтын комиссинуудай тодо- ан 12 мянган түхэригэй эл- рилтэ үбэршэлгын 10 мян- үхэригынь гүрэнэй кассада гдаа. Хамтын зөөридэ хайша эр хандажа, үрилтэ, хоролто байhан зэмэтэй хүнүүд за- зургаануудай, предприяти, изацинуудай хүтэлбэрилэгшэ- үгhөө гэмнэгдэhэн ба ниитын эргэсэл, мүнгэн зөөриие бүрин байлгые хангаха хэмжээ тануд тодорхойлогдоhон .

рэнэй, ниитын эд зөөриие даха, арьбалха хэрэгтэ рес- ка доторнай мүнөө үргэн адай хабаадалгатайгаар яба- нгаа ниитын шалгалта ехэ тупа үзүүлнэ, үзүүлхэшье ехэтэй хамта бүхы аймаг, и тосхонуудта, ажахы болон ургаануудта энэ ниитын ха- жэгдэ hайн ябана гэхын ар- Энэ хүдэлмэридэ ёhо тэды- хандадаг ушар үсөөншье hаа, тэндэ үзэгдэнэ. Зарим шал- н комиссинуудай гол дутаг- ь гэхэдэ, элирүүлэгдэhэн ду- нда зүйлнүүдые түргэн саг адхуулжа, гүрэнэй, ниитын дэ hалан муугаар хандажа, э, хохидолдо оруулжа бай- рим нэгэшүүлдэ эрид хэм- хуулха талаар зохихо эрил- эгүй. Урда тээнь элирүүлэг- дутагдалнуудай хэр зэргээр гдажа байhаниие дахинаа шагүй. Зарим газарта ниитэ тын эхин дээрэ комиссинууд эдэбхитэйгээр хүдэлмэрил- калhан аад, hүүлэй үедэ үүс- эшээлээ hуладуулжа байhан ншье үзэгдэнэ.

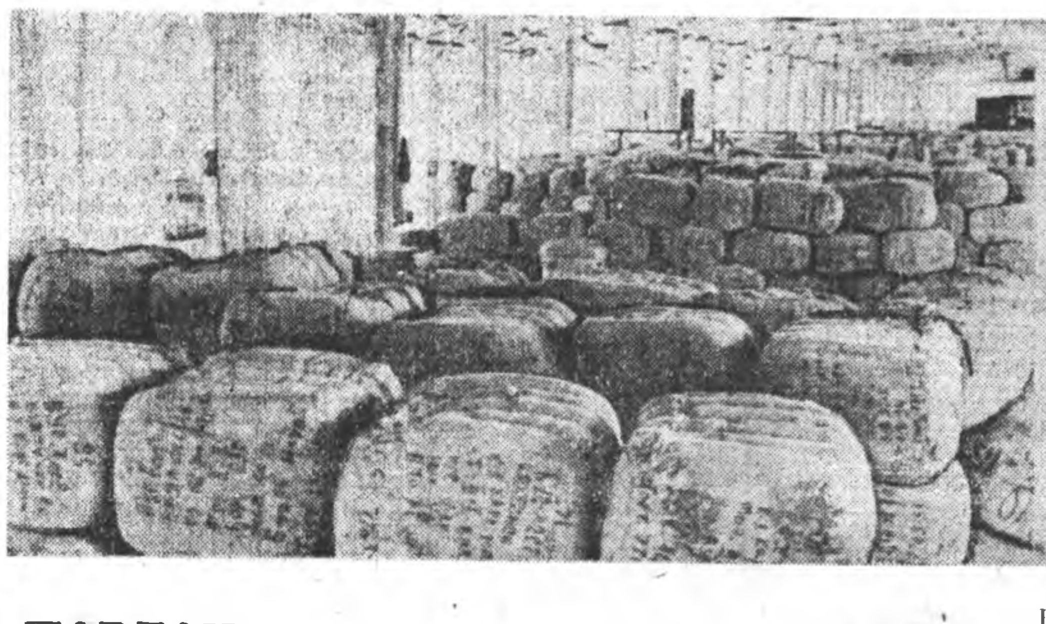
үнын аймагта гүрэнэй бо- ооперативна эд зөөриин бү- үсэд байлгые хинаха нин- алгалта дүн дээрээ муу бэ- шээр ябана. Хамтын малай тоо толгойн бүридхэл хэгдэжэ, аша шэмынь шанар шалгаха, хүнүүдэй үмсэдөө мал бариха ёhо гуримай ямар зэргээр баримталагдажа байhаниие хинаха талаар тэндэ илангаяа эдэбхитэй хүдэлмэри хэгдээ. Гэхэ зуура, аймагай зарим томо томо ажахынуудта ниитын шалгалта халиргайгаар ябуулагдана. Тодорхойлон хэлэхэдэ, Үльдэргын сомоной «Коммунизм» колхоздо ниитын харалгын эхилhэнhээ хойшонхи саг соо энэ гэхэ бараатай юумэ хэгдээгүй. Тэндэхи комисси түрүүлэгшэнь нүхэр Б. Цырендоржиев хүдэлмэриин түсэбшьегүй, хэн гэшүүдынь колхозой ямар hалбарида шалгалта эмхидхэхэб гэхэшэлэн өөhэдынгөө уялга, зорилгоёошье мэдэхэгүй юм. hаяхан комиссиин нэгэ хэды гэшүүд ноохо хайшалалгын пунктда hүниин харуул ямараар эмхидхэгдэнхэйб гэжэ шалгалта хэhэн нэрэ зүүгээд, энэ талаар нэгэшье тодорхой мэдээсэл, hанамжа колхозой правлениидэ дуулгаагүй үнгэршөө. Дааhан ажалдаа, олоннитын найдаhан хэрэгтэ нигэжэ ёhо тэдысэ хандадаг ушар бусад зарим аймагуудта, предприяти, ажахынуудта үшөөл үзэгдэдэг байhаниие редакцидамнай ороhон бэшэг, мэдээсэлнүүдhээ элирнэ.

Ниитын харалгые даамгайгаар, нарин нягтаар үнгэргэхын, илангаяа элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые усадхахын зорилгоор, энэ хүдэлмэриие таба hарын туршада, октябриин 15 хүрэтэр ябуулхаар хараалагдаhан байна. Тиимэ тула хараалагдаhан энэ хаhа болзор соо аша үрэ ехэтэй шалгалтын хүдэлмэри жэгдэ hайнаар ябуулхые комисси бүхэн оролдохо уялгатай. Эмхидхэхэ, ябуулха хэрэгээ эхилхэhээ hайнаар түсэблэжэ, хүдэлмэридөө олоннитэ ажалшадые үргэнөөр хабаадуулжа шадаhан газарта комиссиин хэhэн юумэниичь бага бэшэ, харин саашадаа ябуулха хүдэлмэри үшөө ехэ болохо.

Хүдөө ажахыда халуун хүдэлмэриин хаhа хойно хойноhоо оробо байна. Хониной ноохо хайшалалганай ходоролгоноор хамтын малда тэжээл бэлэдхэл эхилбэ. Удахагүй шэнэ ургаса хуряалга захалха. Эдэ шухала хүдэлмэринүүдые амжалтатай hайнаар ябуулха хэрэгтэ машина зэмсэгэй хүсэ, ажалай нөөсые дүүрэн ашаглаха болоно. Энэ талаар хаана ямар дутагдал бииб, тэжээл, ургаса хуряалга дээрэ хүдэлмэриин бүсээсэ, шанар ямар бэ гэжэ хинан шалгаха хэрэгтэ мүнөө хүдэлжэ байhан комиссинууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёhотой. Шалгалтын дүнгөөр али нэгэн дутагдалай элирүүлэгдэбэл, тэрэ доронь усадхаха эрид хэмжээ абаха хэрэгтэй. Юундэб гэхэдэ үбhэ таряа хуряалгын халуун хаhада час, хоног бүхэн үнэтэй.

Хамтын зөөри хинан шалгаха ниитын харалга түлэг хаhадаа ябажа байна. Шалгалтын түрүүшын шатаар гүрэнэй, кооперативна зөөри бүридхэлдэ абаха, үйлэдбэридэ зүбөөр гаргашалха, хэрэглэхэ талада элирүүлэгдэhэн дутуу дунданууд усадхагдаха шиидхэхы саг ерээ. Тиин энэ ябадал бодото байдал дээрэ ямараар бэелүүлэгдэнэб гэжэ комиссинууд халуун анхаралтайгаар шалгаха болоно. Урдаа табяhан энэ шухала зорилгонуудаа шалгалтын комиссинуудай, тэдэнэй эдэбхитэдэй амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ нютагай партийна, советскэ, комсомолой эмхинүүдэй зүгhөө тодорхой туhаламжа, үдэр бүриин анхарал хэрэгтэй. Гэхэ зуура, зарим газарта шалгалтын комиссинуудта хэрэгтэй дэмжэлгэ, хамhабари хангалтагүйгөөр үзүүлэгдэнэ. Энэ дутагдал усадхахын тулада партиин райкомуудай зүгhөө тодорхой хэмжээнүүд абтаха бэзэ.

Ноoһo тушааха түсэбөө ажахы бүхэн дүүргэг!

ТОРГОН НООҺОН ТУШААГДАНА

Ноohо угаадаг Улаан-Үдын фабрика. Байгша он соо тус фабрикын коллектив Буряад оронойнгоо, мүншье Шэтын, Эрхүүгэй, Амарай областьнуудай, Красноярска болон Приморско хизаарнуудай колхоз, совхозуудhаа хамта дээрээ 21 мянга 240 тонно ноohо тушаажа абаха түсэбтэй. Тиигэжэ нёдондонойхиhоо 1740 тонно үлүү ноohон эндэ ороохонь.

Иимэ ехэ «сагаан алта» түргэнөөр тушаажа абахын тула бүхэли үбэлэй туршада фабрикын коллектив ехэ бэлэдхэл хэжэ, гараар хэгдэдэг ажал нилээдгүй оньhожоруулагдаhан юм.

Ноohо түргэнөөр тушаажа абахын, тэрэнэй шанарые ойро зуурын саг соо шалгахын тула фабрикынхид ехэ оролдолго гаргана. Тиигэжэ хүдэлмэришэдэй дундаhаа Н. Валеева, М. Чубарева, Г. Алексеева, Р. Жеребцова гэгшэд шалгарна.

Энэ фабрикын коллектив сентябриин нэгэн болотор эндэ ороhон бүхы ноohо тушаажа абаал, тэрэнэй шанарыень октябриин нэгэндэ шалгажа дүүргэхээр түсэб табиhан юм. Энэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын тула хүдэлмэришэн бүхэн оролдожо байнхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1). Ноohон тушаан абтана. 2) Кушнарева (баруун гарhаа), Д. Дымбрылова, Я. Казанков.

П. БУРМАКИНАЙ
фототекст.

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГА ЭХИЛБЭ

БУХАЛНУУД ЖЭРЫЛДЭЭ

Энэ жэлдэ Дээдэ-Боом, Бэрээнэй-Адаг, Худай гэжэ газарнуудтахи сабшалан дээрэ ногооной ургаса яhала hайн. Мүнөө эндэхи Боом нютагай отделениинхид совхоз соогоо эгээн түрүүлжэ үбhэндөө оробо.

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын түсэб, график уридшалан тодо hонороор табигдаhан, тэндэ хүдэлхэ звено, бригадануудынь хүн зоноор, машина техникээр гүйсэд бүридхэгдэhэн байна. Байгша ондо энэ отделенидэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ тусхай 3 томо звено, үшөө ажахын тоосоондо ороhон хонишодой 17 звено хүдэлхэ юм.

Тэдэнэр хамта дээрээ 1169 га сабшалан дээрэhээ бүхыдөө 14,2 мянган центнер үбhэ hайн шанартайгаар сабшажа, хуряажа абаха зорилготой. Звенонуудай дундаhаа бэрхэ, түрүү хонишон Д. Батуевай даадаг звено бултанhаа урид түрүүшын арба гаран бухал үбhэ обоолоод байна. Тус звеногойхид хамта 20 гаран гектар сабшалан дээрэhээ 400 шахуу центнер үбhэ абаха түсэбтэй. Мүн пенсионернүүд Д. Фефелов, С. Доржиев гэгшэдэй звенонууд үбhөө сабшажа захалаа.

Б. ЖАМБАЛОВ.
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхоз.

ЖЭГДЭРЭН ОРОЖО БАЙНА

Түнхэнэй аймагай колхоз, совхозууд ниитынгээ малда тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие эхилжэ, үбhэ хуряалгадаа жэгдэрэн орожо байна.

«Сибиряк» колхозой Түхэреэнэй отделениин нүхэр Василий Михайлович Поповой даадаг звеногойхид үбhэндөө июлиин 6-да ороо. Тэндэ 15 гар хажууршад, нэгэ морин косилка хүдэлнэ. Эдэнэр 200 гектар сабшалангай үбhэ участок дээрээ хуряаха байна. Түрүүшын гурбан үдэрэй туршада 18 гектар сабшалангай үбhэн хүл дээрэhээ буулгагдаба.

Нүхэр Попов өөрөө луговод юм. Тиимэhээ 60 гектар сабшалан хабартаа уhалhан байгаа. Тэрэнэй ашаар мүнөө жэл дааhан участок дээрэhээ 2400 центнер үбhэ хуряаха түсэбтэй. Энэнь нёдондонойхиhоо 200 центнерээр ехэ болоно.

«Восточные Саяны» колхозой гурбан звено үбhэ сабшалгые эмхитэйгээр эхилээ. Жэшээнь, Д. Трушеновэй звеногойхид Таhархай гэжэ газарта үбhэ сабшана. Тэрэнэй звенодо 14 хажууршад хүдэлхэ юм. Эдэнэр 30 гектарай үбhэ сабшаад байна. Үбhэшэдэй дундаhаа механизатор И. Будаев, hурагшад С. Шатуева, Б. Малзуров гэгшэд илангаяа hайнаар хүдэлнэд. Тус колхоз байгша ондо 30.000 центнер үбhэ бэлэдхэхэ зорилготой. Тэрэнь гектарай 10 центнер болохо байна.

Тэрэшэлэн Саянай совхоздо үбhэ хуряалгын хүдэлмэри ябуулагдана. Совхозой луговод байhан Ендон Лубсанович Аюшеев мүнөө үбhэшэдэй звеное даана. Тэрэ звенодо 36 хүн үбhэ сабшана. Колхозой суута комбайнер Жамса Сыденович Саганов тракторна косилкада hуугаад, сабшалан дээрэ гараба. Энэ звеногойхид сабшалангай гектар бүхэнhөө 13 центнер үбhэ абахаар хараална.

Ш. БАЙМИНОВ.

Республикын механизатор-хахалагшадай түрүүшын конкурсhоо

Холын хараатай мүрысөөн

РЕПОРТАЖ

Газар хахалагшадай республикын нэгэдэхи конкурс-мүрысөөн нээгдэжэ, юhэн аймагуудай түлөөлэгшэд энэ шалгалтада хабаадаба. Саяан уулын хормойн Түнхэнhөө, зүүн захын Яруунаhаа зорижо, хаба шадалаа харуулхаяа хүсэhэншье хүнүүд байлсана. Эндэ арба-хорин жэлдэ «булад хүлэгэй» жолоо бариhан наhажаал механизаторнууд, мүн бүри hаяшаг тракторта hуухан аад, яhала шадабаритай болоhон залуу хүбүүдшье бии. Республикын конкурсын урда зарим аймагуудта үнгэргэгдэhэн хахалагшад-трактористнарай мүрысөөндэ шалгарагшад ерэнхэй. Сэнхир үнгэтэй «Беларусь», шара улаан шэрэтэй «ДТ-75» түхэлэй тракторнууд урилдаанда зэhэhэн баатарай хүлэгүүд мэтэ зэлэ татан жэрылдэнэ. Одоол мүрысөө-hорёо үнгэргэхэ гэмэл аятай, сэмэг зохид үдэр болоо.

Республикын хүдөө ажахын министрэй орлогшо С. С. Автушенко мүнөөдэрэй мүрысөөе нээгдэhэндэ тоолоhонойнгоо удаа үгэ абажа:

— Бүхы эрилтын ёhoор газар хахалха гээшэ даншье хүнгэн хэрэг бэшэ. Колхоз, совхозуудта ябажа харахада, яhала дүршэлтэй бэрхэ механизаторнууд аад, газараа муугаар хахалжа, агротехникын заабари хазагайруулжа, үнгэрхэдөө таряалангай заха хярхаг хахалдаггүй, газараа тойрожо элдүүрилдэг, загуун татахадаа полиин нүгөө захада модо хадхадаггүй, тиимэhээ тэрэнь hарюу, годигороор гаргагдадаг. Тэрээнhээ уламжалан, газарынь далантай яндаар хахалагдажа, тоhо, түлишэ үлүү гаргашалагдадаг.

Трактористнар хахалалга дээрэ ехэнхидээ нэгэ-нэгээрээ хүдэлдэг гээшэ. Тиимэhээ өөрынгөө хэжэ байhан ажалые ондоо хүнэйхитэй жэшэхэ аргагүй болоно. Эгээл энээн дээрэhээ олон зоной хабаадалгатайгаар газар хахалагшадай тусхай мүрысөө-конкурс үнгэргэхэ гээшэ алишье талаараа ехэ удха шанартай. Хайшан гээд хахалхада hайн гэжэ тоологдоноб, ямарынь муу шанартай гэгдэнэб гэжэ механизаторнууд нюдөөрөө хараха, ойлгожо абаха болоно.

Тус конкурсын ахалагша судья А. Емельяновай мүрысөөнэй дүрим тухай суглараагшадта хөөрэжэ үгэhэнэй удаа механизаторнууд жээрэб таталжа, тракторнуудайнгаа номер абана.

Дохёо үгтэхэтэй адли механизаторнууд өөhэдынгөө номерой тракторнуудта hуужа, 30 минутын турша соо газар хахалжа үзөөд, анзаhаяа тааруулна. Хоёрдохи дохёогой удаа номернуудайнгаа загуун татажа, тракторнууд урагшаа шуумайлдаба. Тэрэ үдэр Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын тарялан дээрэ трактор, машинануудай абяан үдэшэ болотор замхаагүй.

Мүрысөөнэй гуримай эрилтэ шанга. Хэгдэhэн хүдэлмэриин сэгнэлтэ 100 баллай системээр гаргагдаа. Эрхим hайн сэгнэлтэдэ хүртэхын тула даалгагдаhан газарынь нэгэшье гүбыхэ далангүй, борнойлжорхиhон мэтэ нэгэ жэгдэ байха ёhотой. Зуруудынь шугам шэнги сэхэ, мүн хахалhан газарай заха хярхаг тэб тэгшэ, элдүүрилгын гүнзэгынь 18 сантиметр нэгэ жэгдэ, 2 сантиметрhээ ехэ бэшэ алгасатай байха гэжэ эрилтээр табигдаhан байгаа. Хэрбээ трактористын газарайнгаа захада гараад, анзаhаа үргэнгүй нэгэшье метр үлүү ябаhан байгаа hаань, сэгнэлтынь балл доошонь оруулагдана.

Газар зүбөөр хахалха гээшэмнай тиимэшье хүнгэн юумэ бэшэ байна гэжэ олонхи трактористнар абаhаар ойлгоо. Дүршэлтэй механизаторнуудай зариман бураздаа сэб сэхээр гаргажа шадахагүй, нүгөөдүүлынь плугаа гидравликаарнь тон хаhа сагтань үргэжэ, доошонь буулгажа бирахагүй байшоо hаhа плугаа зүбөөр тааруулан табижа шадахагүй зоншье олдоо.

Даалгагдаhан газараа бүгэдэнhөө уридшалан хахалжа дүүргэhэн Ивалгын ОПХ-гай механизатор Федор Паданкин «МТ-50» трактораа бураздааhаань гаргажа, участогайнгаа захада табина. hүүлээрнь мүн лэ иимэ тракторта Яруунын совхозой залуу механизатор Б. Г. Гончиков 62 балл абажа, трактораа байрадань асаржа табина. Уданшьегүй газар хахалха болзор—1 час үнгэржэ, бүхы тракторнууд поли дээрэhээ гаргагдана.

Конкурс-мүрысөөнэй дүүрээд байхада хахалагдаhан 24 ондоо тэбхэр газар харагдажа байба. 24 хүн сооhоо зургааниинь шалгаржа гараа. «ДТ-75» трактораар хахалагшадай дундаhаа нэгэдэхи, хоёрдохи hууринуудые Ивалгын ОПХ-гай механизаторнууд Иннокентий Макин, Николай Жамбалов гэгшэд эзэлээ, Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой тракторист Игнат Власов гурбадахи hуурида гараа. «МТЗ-50» трактораар—нэгэдэхи hуури Ивалгын ОПХ-гай механизатор Федор Паданкин, хоёрдохи hуури Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой тракторист Николай Дульянинов, гурбадахи hуури Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой механизатор Михаил Антонов гэгшэд эзэлээ.

Түрүүшын hууринуудые эзэлhэн И. М. Макин, Ф. М. Паданкин хоёрто, «Газар хахалалгаар 1968 оной чемпион» гэжэ бэшээтэй улаан торгон лентэнүүдые зүүлгэжэ, мүнгөөр шудхагдаhан таряанай нэгэ нэгэ дамжуулгын хоолос барюулна. Мүн тэдэнэр нэгэдэхи шатын дипломоор, хубсаhа угаадаг машинаар шагнагдаад, тракторист-хахалагшадай зональна мүрысөөндэ хабаадаха эрхэтэй боложо, Эрхүү ошохо болоо. Хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлhэн трактористнар Хүндэлэлэй грамота болон дурасхаалай шанда хүртөө.

Н. ДАМБАЕВ,
манай корр.

Һүүлэй һонин

А. Н. Косыгин Стокгольм ерэбэ

ОКГОЛЬМ. (ТАСС). Швециин правительствын уряа- СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. гин, тэрээнтэй хамта ябаhан хүнүүд албанай хэрэгээр ын 11-дэ эндэ ерэбэ.

СР-эй, Швециин гүрэнэй тугуудаар гоёогдоhон Арлан- кэ аэродром дээрэ Советскэ правительствын толгой- ые хани халуунаар угтаба. (ТАСС).

* *

ОКГОЛЬМ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Швецидэ ерээд н СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. гин правительствын байшанда Швециин премьер-ми- й Тага Эрландертай уулзаба.

вециин ниислэл хото шадар байдаг «Альфа-Лаваль» гэжэ нерна обществын промышленна предприяти А. Н. Ко- н энэл үдэртөө ерэжэ хараба.

ветскэ правительствые толгойлогшо, тэрээнтэй хамта н тусхайта хүнүүд выставкын зал, машинна лаборато- ожэ хараад, цехүүдэйнь нэгэндэ оробо.

Советско-шведскэ хэлсээнүүд

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Правительствын байшан соо июлиин 11-дэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Швециин премьер-министр Тага Эрландер хоёрой хоорондо хэлсээнүүд болоhон байна. Советско-шведскэ харилсаануудые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ хабаатай зарим асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Советскэ Союз Швеци хоёрто хабаатай уласхоорондын байдалай шухала шухала зарим асуудалнуудаар hанамжа бодомжонуудаа андалдан хэлсэhэн байна.

Хэлсээнүүдэй түгэсхэлдэ советско-шведскэ консульска конвенци баталhан грамота андалдаха тухай протоколдо А. Н. Косыгин, Т. Эрландер гараа табиба.

Хөөрэлдөөнүүд хани барисаагай оршон байдалда болобо.

Аха дүүгэй, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда болоһон уулзалга

Советскэ Союзда байдаг Монголой Арадай Республикын элшэн сайд Нямын Лувсанчултэм национальна hайндэр—Арадай революциин Монголдо илаhаар 47 жэлэй ойдо зорюулан уулзалга июлиин 11-дэ хэбэ.

Нүхэд Г. И. Воронов, К. Ф. Катушев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо М. Ю. Шумаускас, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй түрүүлэгшэ Ю. И. Палецкис, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн А. И. Микоян, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй министрнүүд, Советскэ Союзай ба элдэб түрэлэй сэрэгшэдэй маршалнууд, СССР-эй Союзна Республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадууд, совет олониитын түлөөлэгшэд наука ба культурын ажал ябуулагшад, совет-монгол хани барисаанай центральна обществын правлениин гэшүүд, Совет Армиин генералнууд болон офицернүүд, КПСС-эй Центральна Комитедэй, хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон зургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд энэ уулзалгада байлсаба.

Аха дүүгэй, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрhэн энэ уулзалга дээрэ Н. Лувсанчултэм, Г. И. Воронов үгэ хэлэбэ.

(ТАСС).

„Швеци—СССР“ гэжэ бүлгэмэй союзай хүтэлбэрилэгшэдтэй А. Н. Косыгин уулзаба

СТОКГОЛЬМ, июлиин 12. (ТАСС). «Швеци—СССР» гэжэ бүлгэмэй союзай делегаци үсэгэлдэр Советскэ правительствын толгойлогшые халуунаар амаршалба. Совет ороной олон тоото хани нүхэдэйнь үмэнэhөө энэ бүлгэмэй союзай түрүүлэгшэ Эланд Фон Хофстен СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэдэ амаршалгын хуудаhа барюулба. А. Н. Косыгинай Швецидэ ерэhэн ушар хадаа хоёр оронуудай культурна болон экономикын талаар хани барисаагаа саашадань үргэдхэхэ хэрэгтэ ехэ туhатай байхань лабтай гэжэ найдажа байhан тухайдаа энээн соогоо мэдүүлбэ.

Мүнөөнэй уласхоорондын орёо бэрхэшээлтэй үе сагта Советскэ Союзай ябуулжа байгаа эб найрамдалай хэлбэришэгүй хараа шугамууд хадаа «Швеци—СССР» гэжэ бүлгэмэй союзай ажал ябуулгын амжалтатай байhанда ехэ туhа нэмэри, түлхисэ болоhониинь элитэ гээд энэ амаршалга соонь хэлэгдэнэ. Советскэ Союзай улам алдартай суутай боложо байhые, энэ орон тухай улам улам ехээр hонирхолгын боложо байhыень үнгэрэгшэ жэлэй ноябрьда—Октябриин революциин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулhан хэмжээ ябуулгануудай кампаниин бүхы орон соо дэлгэржэ байhан үедэ бидэнэр бодотоор хараhан байнабди.

Советскэ Союз тушаа хани халуун, hайн hайхан үгэнүүдэй хэлэгдэhэнэй түлөө А. Н. Косыгин баясхалан хүргэбэ. Танай бүлгэмэй ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэнэбди, гэжэ А. Н. Косыгин хэлэбэ.

Эб найрамдалай аша туhада таанар ехэ ашатай туhатай хүдэлмэри ябуулжа байнат. Энэ hайн заяатай хэрэгтээ шэнэ шэнэ амжалта түйлахыетнай хүсэжэ байнам.

А. Н. Косыгиниие амаршалагшадай дунда «Швеци—СССР» гэжэ бүлгэмэй Союзай түлөөлэгшэдэй дунда Швециин ниитын элитэ ажал ябуулагшад байлсаа.

КПСС-эй
РАЙКОМЬОО МЭДЭЭСЭНЭ

ХЭМЖЭЭНҮҮД ҺАЙШААГДАБА

Һаяхан партиин райкомой бюро дээрэ Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын партийна комитедэй секретарь нүхэр Пушкина Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хэмжээнүүд тухай хөөрэжэ үгөө. Фабрикын партийна организациин хараалһан хэмжээнүүд һайшаагдаа.

Мүнөө фабрикын коммунистнууд үндэр дээдэ болбосон байдалтай предприяти гэһэн нэрэ зэргын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөө толгойлон, бусадта ажалай жэшээ харуулна. Эндэ хоёрдохи кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Шэнэ агит-талмайнууд

Энэ жэлдэ манай райондо зунай үедэ хүдэлмэрилдэг нээгдэмэл агитталмайнуудай тоо улам олошорбо. Жэшээлхэдэ, шэнэ типовой агит-талмайнууд Онохойская үйлсэдэ (мяха-консервын комбинадай посёлок), Ждановай нэрэмжэтэ посёлогто нээгдэнхэй. Тэндэ лекцинүүд уншагдажа, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэжэ эхилэнхэй.

Һонирхолтой уулзалга

Июлиин юһэндэ партиин райкомдо районой томо томо предприятинуудай болон эмхи зургаануудай партийна организацинуудай секретарьнарай уулзалга эмхидхэгдэбэ. Тэдэнэр неделидэ хоёр үдэр амардаг болоһонтой дашарамда үнгэргэдэг ниитэ-политическэ хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые хубаалдаба. Энэ уулзалга һонирхолтойгоор үнгэрбэ.

В. БАШКЕЕВ,
КПСС-эй Октябрьска райкомой секретарь.

Хурамхаанай совхоздо Зоригто Цыренов хонишоноор хүдэлдэг юм. Энэ хүнэй ажалша бэрхэ байһан тухай нютагайхидынь һайн мэдэхэ ёһотой. Мүнөө тэрэ даажа байһан хонидоо тон һайнаар харууһална. Энэ үбэл 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга абаа.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

НООҺОНОЙ ШАНАР ШАЛГАГДАНА

ХАЙШАЛАГШАДАЙ ДҮРШЭЛ БАГАТАЙҺАА

Республикынгаа хонёор баян аймагуудай нэгэн болохо Сэлэнгын аймагай ажахынуудаар ябагдаба. Байгша ондо эндэхи ажахынуудта 180 мянган томо хонидой, үшөө хэдэн арбаад мянган үбэлэй хурьгадай нооһон хайшалагдахаар хараалагданхай.

Энэ аймагта хониной ноохо хайшалха хүдэлмэри хэр ябажа байнаб? Хүдэлмэриинь шанар ямар бэ? Энэ шухала хүдэлмэриие үбһэ хуряалгада жэгдэрэн оротор һайн шанартайгаар дүүргэхын тула бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэнэ гү? Эдэ болон бусад асуудалнуудта манай шалгалтын бригада анхаралаа хандуулһан байна.

Эндэхи колхоз, совхозуудта ноохо хайшалха 23 пункт хүдэлнэ. Эдэ пунктнуудта тодхогдоһон машинкануудые бүрин хүдэлтэжэ шадабал, энэ шухала хүдэлмэреэ ойрын табан үдэртэ дүүргэхэ юм.

Аймагай бүхы ажахынуудай пунктнуудаар ябажа хараад байхадаа, нэгэ хэдэн ажаглалта хэхэ шухала болоно.

Нэгэдэхеэр, аймагай ажахынуудта ноохо хайшалха тусхай байра, түхеэрэлгэнүүд үгы тооной. Пунктнуудынь гол түлэб малай байра соо, хушалтатай тоог дээрэ, оросһоной складууд соогуур түхеэрэгдэнхэй. Тиимэһээ тэдэнэр эдэ пунктнуудые бэлдэхын тула жэл бүри ехэ хүсэ, зөөри гаргашална.

— Ноохо хайшалха тусхай томодхогдоһон пунктнуудые түхеэрхээр болоо,—гэжэ Сэлэнгын совхозой Ехэ-Цагаанай отделениие эрхилэгшэ мэдүүлбэ.—Мүнөө хони хайшалалгын дүүрэхэдэ эдэ машина, түхеэрэлгэнүүдээ задалжа абахада, хадагалхада олохониинь эбдэрхэ, үгы болохо байна.

Хайшалалгын пунктнуудай жэл бүри шэнээр түхеэрэгдэдэг хаданъ олон газарта хорёо, клеткэнүүд, илгагдаһан ноохо хэхэ таһалганууд, тусхай лабораторинууд болон бусад түхеэрэлгэнүүд дуталдана. Хүн бүхэнэй хайшалһан хонидые амяарлан хааха хорёо, хайшалагдаха хонидые байлгаха һарабша олон газарта байхагүй.

Аймагай бүхы ажахынуудта зохидоор түхеэрэгдэһэн оройдоо хоёр пункт дайралдаа. Нэгэнь Сэлэнгын совхоздо, нүгөөдэнь— «Эрдэм» колхоздо. Тиигэбэшье эндэнь хайшашадай бэеэ угааха душ байхагүй, хонидые креолинаар угааха хүдэлмэри оньһожоруулагдаагүй байха юм. «Эрдэм» колхозой пунктын дэргэдэ тиимэ ванна түхеэрэгдээгүй байһаар.

Хоёрдохёор, эндэхи колхоз, совхозуудта саг үргэлжэ хүдэлхэ хайшашадые һургаха, бэлдэхэ хэрэгтэ анхарал табигданагүй. Ажахы бүхэндэ ноохо хайшалагшадаар 6-дахи, 7-дохи, 8-дахи, 9-дэхи классуудай һурагшад ажаллана. Жэжэ үхибүүдынь машинкаяашье һайса барижа шадахагүй байба. Теэд тэдэнэрые ажал дээрэнь һургаха хүдэлмэри мууса ябуулагдана.

Жэл бүри хүдэлхэ, шадабаритай бэрхэ хайшашадай үгы тооной байһан дээрэһээ ноохон муугаар хайшалагдана, ажалай бүтээсэ бага байһаар. Бүхы пунктнуудта ноохые дабхар хайшалжа гутааха баримтанууд али олон үзэгдэнэ. Илангаяа XX партсъездын, Карл Марксын, Тельманэй, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта, Сэлэнгын совхоздо иимэ ушар дайралдана.

Хэрбээ аймагай ажахынуудта шадабаритай бэрхэ хайшашад ажаллаа һаа, энэ шухала кампаниие 10—15 үдэртэ дүүргэхэ һэн. Харин мүнөө энэнь 25—30 үдэртэ үргэлжэлнэ.

Гурбадахяар, ажахынуудта 2—5 пунктнуудые түхеэрһэн ушарһаа ноохо хайшалха технологи зохидоор баримталха, хүдэлмэриин шанар наринаар шалгаха, ноохоной шанар, класс зүбөөр тодорхойлхо арга олгогдоногүй бшуу. XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо, илангаяа Түхэмэй пунктда хонид муугаар хиргагдана, толгойнь, хүзүүнэйнь, хүлнүүдэйнь, саминь, һүүлэйнь ноохон хайшалагдангүй үлөөгдэнэ. Хайшалагдаһан хонидыень дахин хиргаад үзэхэдэ, тус бүриһөөнь 100—500 грамм хүрэтэр ноохон нэмэжэ абтана.

Хони хиргаха хүдэлмэриин шанар «Эрдэм» колхозой центрэй пунктда муу бэшээр табигданхай. Эндэ хүн бүхэнэй хирғаһан хонид тусхай клеткэ соо хаагдажа, тэдэниинь үдэртэ гурба дахин шалгажа абана. Тэрэ шалгалтада ахалагша хонишон, пунктые даагша, зоотехник хабаадалсана. Зүгөөр иимэ шалгалта бусад ажахынуудта дайралдабагүй.

Хэрбээ хонидые хэр сэбэрээр хиргааб гэжэ бага зэргэ шалгадаг һаа (хонидто хайшашадай номер табигдана), абтаһан ноохоной шанарай түлөө хайшашадай харюусалга байхагүй. Гансал Сэлэнгын совхоздо хүн бүхэнэй хайшалһан ноохондо тэрэнэй номер—жетон табигдана. Хэрбээ ноохо илгаха үедэ гологдохоор, дабхар хайшалагдаһан ноохон байбал, хайшашадай түлбэри бага болгогдоно. Бусад ажахынуудта иимэ хиналта байхагүй.

Дүрбэдэхеэр, ажахынуудай зоотехнигууд, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд хонидые хиргалгада бэлдэхэ талаар хонишодой дунда бирагай хүдэлмэри ябуулнагүй. Ноохо хайшалха пунктнуудта отарануудые асарха график табихадаа тэдэнэр хониной ноохоной хэр бэлэн болоһые һайса харанагүй. Энэ ушарһаа пунктнуудта хүсэд хөөрөөгүй ноохотой хонид асаргадана. Илангаяа хабар орой хурьгалһан, тамир муутай хонид эгээн һүүлдэ хайшалагдаха аад, тэрэнь баримталагданагүй.

XX партсъездын нэрэмжэт[...] колхозой центрэй пунктда опш[...] ходомнай тэндэ түрүү хонишо[...] нүхэр Цыбеновагай отарын хон[...]дой ноохон хиргагдажа байга[...] Энэ отарада хурьгадынь апрел[...] май һаранuудта абтаһан байж[...] ноохониинь хүсэд бэлэн боло[...]гүй байшоо. Хэрбээ энэ отар[...] 10 хоногоор һүүлдэ хирга[...] байбал, хонин бүриһөө адагын[...] 400 грамм хүрэтэр һайн шана[...]тай ноохон нэмэжэ абтаха ба[...]гаа.

«Эрдэм», XX партсъездын н[...]рэмжэтэ колхозуудай мэргэжэ[...]тэд сагаан, хара ноохотой хон[...]дые суг хиргажа, ноохоёо тута[...]жа байна. Юуб гэхэдэ, сага[...] ноохон соо ондоо үнгэтэй үһэн[...]дэй дайралдабал, ноохонойнь ш[...]нар доогуур тоологдожо, үнэ са[...]гынь хямдарха болоно бшуу.

Юрэдөө, ноохо хайшал[...] пунктнуудта ариг сэбэр сахиг[...]нагүй. Байра соохи, стол д[...] гүүрхи хог-бог, шорой шохой[...] суудхэдэ нэгэ дахин хамагда[...] сэбэрлэгдэнэ. Энэ ушарта ноохо[...]до элдэб үнгэтэй үһэ ноохон[...] худхаралдахаһаа гадна, шорой [...] оролсожо, шанарыень гутаана [...] юм.

Хиргаха үедөө хонидой ар[...] бэе гэмтээхэ ушар ажахы бүх[...]лэ олон үзэгдэнэ. Теэд тэрэни[...] болюулха, хонидой бэе гэмтэ[...]шэдтэ хэмжээ абаха талаар би[...]тай юумэн хэгдэнэгүй. Хиргаг[...]һан хонидые тэрэ доронь креол[...]наар угааха хүдэлмэри мууса [...]хидхэгдэнхэй.

Хайшашадай дунда социал[...] мүрысөөн хаа хаанагүй эмхидх[...]дэнхэй. Хүн бүхэнэй хүдэлмэри[...]дүн үдэр бүри согсологдожо, о[...]ной харахаар газарта үлгэгд[...] Түрүүшүүлдэ бэлэг, шан бар[...]лагдана. Сезон дотор эрхимл[...] гарагшадта үгтэхөөр үнэтэ ш[...]приз ажахы бүхэндэ хараалагд[...]хай. Пункт бүхэндэ халуун эд[...] бэлдэгдэнэ.

Тиигэбэшье хайшашадай а[...]лай бүтээсэ бага байна. Хүн [...]хэниинь дунда зэргээр үд[...] 20—25 хони хиргана. Айма[...] ажахынуудта хурданаар хайш[...]ха түрүү арга мууса хэрэглэ[...]нэ. Гансахан Сэлэнгын совхо[...] центрэй пунктда олонхи хай[...]шадынь энэ түрүү арга бар[...]талжа, үдэртэ олон хони хирг[...] бшуу. Жэшээнь, Анатолий В[...]буев 14 үдэртэ хурдан ар[...] 760 хониной ноохо хайшалаа [...]хэ гү, али үдэртэ 52 хони хи[...]жа, 152 килограмм ноохо [...]шалһан болоно. «Эрдэм» колхо[...] энэ аргаар орой хоёр хүн: Н[...]лай Чойнзонов, Чойдоп Дор[...]жапов хүдэлнэ.

Ноохо хайшалалган дээрэ [...]налта, хэмжээнүүдые тү[...]шын үеэр, ноохо хайшалал[...] бэлдэхэ сагта бэелүүлһэн ба[...] һаань үрэ дүнгынь тад о[...] үзэгдэхэ һэн гэжэ һанагдана.

К. ПАШИН[...]
арадай хиналтын областно[...] комитедэй инспектор.
П. ОВЧИННИКОВ,
БурАССР-эй Хүдөө ажахы[...] министерствын ахалагш[...] зоотехник.
Б. ГЫЛЫКОВ,
манай тусхай корр[...]

ХАРУУЛАН ОЙЛГУУЛХА АГИТАЦИ ҺАЙЖАРУУЛХА

Партийно-политическэ хүдэлмэри арад зоной дунда һайнаар ябуулхын тула ганса аман үгөөр агитаци ябуулха бэшэ, мүн харуулан ойлгуулха хэрэглэмжэнүүдые дүүрэн хэрэглэхэ тон шухала. Тиимэ дээрэһээ дүй дүршэлтэй, үнинэй агитаторнууд, пропагандистнууд өөрынгөө ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэридэ харуулан ойлгуулха материалнуудые ашатуһатайгаар хэрэглэдэг байна. Элдэбын янзаар бэшэгдэһэн диаграмма, плакат, альбом харуулхада, хүн зон юумэ һайнаар ойлгохо ха юм. Жэшээнь, Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой политинформатор Павел Мангутович Билдаев уласхоорондын байдал тухай лекци, хөөрэлдөө хэдэг. Энэ нүхэр, жэшээнь, социализм хадаа капитализмһаа үлүү һайн системэ, социализмын үедэ үргэн ниитэ арад зон бодото жаргалаа олодог, дүүрэн эрхэтэй болодог гэжэ һайса ойлгуулхын тула дэрамал үзэгүүдээр бэшүүлһэн диаграмма, плакат хэрэглэнэ. Тэдэ материалнууд соонь хархис гүрэнүүдэй экономико жэлһээ жэлдэ уруугаа ороно, арад зониинь ажалгүйдэнэ, үлэсхэлэн зоболонтой байдалда ороно гэжэ эли тодоор харуулна. Тиихэдэ социалис гүрэнүүдэй амжалтанууд улаан үзэгүүдээр аржыса бэшээтэй байна. Иимэрхүү альбомуудые хаража байгаад, лекторэй хэлэһэниие шагнахадаа, хүн юумэ һайса ойлгохо, үнн саг соо мартахагүйгөөр һанажа абаха ха юм.

Партийна гэгээрэлэй һуралсалда харуулан ойлгуулдаг материалнууд мүн лэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг. Тэрэнь ехэ һайшаалтай гээнэ. Диаграмма, плакат, альбомһоо гадна фильмоскоп, кинофильм, элдэб туршалганууд ойлгууламжын хүдэлмэридэ тусгаар удха шанартай. Энээндэ ямар арсалта байхаб.

Би энээхэн статья соогоо иимэ юумэн тухай хэлэхээ һанаһан хүнби. Харуулан ойлгуулдаг материалнүүдые зүбөөр хэрэглэхэ, хүн зоной һайнаар лэ ойлгохоор диаграмма, плакат, лозунг бэшэхэ хэрэгтэй. Энээн тухай тобшо тэдыгээр хэлэхэ болоо һаа иимэ байна. Фермэ, гүүртэнүүдээр ябахада гү, али клуб, библиотекэ, улаан булан соо ороходо олондо үни хада мэдээжэ болоһон лозунгнууд, уряалнууд үлгөөтэй байдаг. Тэдэнь саг болзор соогоо һэлгэгдэдэггүй, бүхэли 2—3 жэл соо хуушарһандаа шарлатараа ханадаа үлгэгдэдэг. Иимэ хэрэгсэлнүүдые манай мэдэхэдэ, хэншье уншадаггүй, ойлгууламжын шанараа буурашадаг байна. Сэлэнгэ, Түнхэнэй колхоз, совхозуудаар ябахада, ноябриин 7-до, майн 1-дэ зорюулагдаһан лозунг, плакадууд мүнөө хүрэтэр үлгөөтэй байһаар. Тэдэнээ саг болзор соонь юундэ һэлгэнэ, шэнэлнэгүй гээшэб?

Ажаглаад харахада, үйлэдбэриин участогууд дээрэ экономическа асуудалнуудаар бэшэгдэһэн лозунг, плакадууд тон хомор. Жэшээнь, һүнэй-товарна фермэ дээрэ «Үнеэнэй хүхэ дэлэн нидхэрээгүй дээрэһээ сүүдхэ соо 200 грамм һү дутуу һаанабди. 200 үнеэдэй гүүртэ дээрэ үдэртөө 40 килограмм һү миин орхинобди. Һарадаа 120 центнер һүн болоно», «Манай эрхим һаалишан тэды литр һү һаагаа. Хэрбээ гүүртын бүхы һаалишад энэ һаалишан шэнги һү һаабал, тэды шэнээн һү үлүү ехээр һааха байнабди» гэхэ мэтын лозунгнуудые бэшэдэг байгаа һаа, һураггүй ойлгосотой байха байгаа. Үнеэнэй хүхэ дэлэн нидхэрээгүй, угаагаагүй һаадаг һаалишад огто байхагүй һэн. Тиимэ лозунг, плакадуудай ойлгуулхы нүлөөнь хэнигүй ехэ байна ха юм.

Соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануд соо ороходо, хаяа хананууд дээрнь һүрөөтэй олон лозунгнууд үлгөөтэй байдаг. Теэд эдэ лозунгнуудынь удхаараа адлирхуунууд, «Манай орондо коммунизм мандаха болтогой!», «Коммунизмын түлөө һайнаар ажаллая!» «Коммунизм гээшэ ерээдүйн жаргал» гэхэ мэтэ лозунг, плакадууд бэшээтэй байдаг. Ямар арсалта байхаб, яһала һайн удхатай лозунгнууд гээшэ. Харин коммунизм хайшан гэжэ түргэнөөр байгуулхаб, ажал хүдэлмэреэ ямар арга метэдээр һайжаруулха тухай бэшэгдэһэн юумэнүүдэй хомор байхань тон харамтай. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һүтэйн отделениин хүдөөгэй клуб хараад үзэе. Энээн соо ороходо хоёр-гурбан жэлэй саада тээ бэшэгдэһэн юрэнхы удхатай лозунгнууд байна. Колхозой, отделениин, мүн колхозникуудай хэдэг ажал хүдэлмэри харуулһан юумэ огто байхагүй. Ядахын зэргэдэ 1968 ондо абаһан социалис уялгануудыень бэшэхээ яана гээшэб? Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд һара бүхэндэ гаргагдана хэбэртэй. Теэд, эдэ дүнгүүдые һайса бэшээд, клуб соогоо үлгэхэдэнь болохо байгаа. Колхозникууд эдэ дүнгүүдые хаража, һайса, мууса хүдэлһэнөө, хэнэй түрүүлжэ, хэнэй гээгдэжэ, ажалаа муугаар хэдэгые һайса мэдэхэ байна ха юм. Ондоогоор хэлэхэдэ, клуб соо гү, али улаан булан соо ороходоо, тэрэ тиимэ колхозой культурын гуламта гэжэ мэдэгдэхээр байха ёһотой. Колхоз, совхозой хэдэг ажал хүдэлмэри соёл гэгээрэлэй гуламтануud соо аржыса харуулагдаха байна.

Партийна эхин организацинууд харуулан ойлгуулха агитаци зүбөөр эмхидхэхэ, тэрэнэй бүхы арга методые сүм хэрэглэхэ зэргэтэй. Энээндэнь бидэ, партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд шадал зэргээрээ туһалха байнабди. Хэрбээ иигэжэ бултаараа нэгэ жэгдэ ажаллажа, харуулан ойлгуулха агитаци һайжаруулаагүй һаамнай, ниитэ ойлгууламжын хүдэлмэри һуларха, хүмүүжүүлхы үүргэнь буураха жэшээтэй.

Мүнөө үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриин бүхы арга хэрэгсэлнүүдые сүм хэрэглэн ажаллаха гээшэ тусгаар удха шанартай. Яахадааб гэхэдэ, уласхоорондын байдалай хэтэрхэй шанга болоод байхада, арад зоной һонирхол, дэлхэй дээрэ болоно байһан үйлэ хэрэгүүдые зүбөөр ойлгохо, тайлбарилха гэжэ оролдоно. Тиимэһээ партийно-политическэ хүдэлмэри үндэһөөрнь һайжаруулха, харуулан ойлгуулха агитаци зүбөөр ябуулха тон шухала болоод байна.

Б. ШИРЕТОРОВ.

САГЫЕ УРИДШАЛАН

Табан жэлэй гурбадахи жэлэй түрүүшын хахадай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа республикымнай түрүү модошод элидхэжэ байна. Хурамхаанай леспромхозой коллектив жэлэй эхинһээ хойшо ажалайнгаа эршэ багашье һулаpуулаагүй, даабаряа һара бүхэндэ холо үлүүлэн дүүргэһээр.

Тэдэнэр модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа элидхэбэ. Залуушье һаа, гүрүү зэргэдэ гараһан коллектив 100 мянган кубометр модо хюрөөдэжэ, Эхэ оронойнгоо арадай ажахыда эльгээһэн байна. Хахад жэлэй түсэбһөө гадуур 5000 кубометрһээ үлүүтэй модо бэлдэхэ гэжэ тэдэнэр шиидэнхэй.

Амжалта туйлахын, абаһан уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула модо бэлэдхэлэй шэнэ, түрүү онол арга хэрэглэгдээ. Модошод даажа абаһан техникээ зүбөөр хэрэглэжэ, ажалай бүтээсэ горитой ехээр дээшэлүүлээ. Модо бэлэдхэлэй ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, хүдэлмэришэн бүхэнэй бүтээсэнь горитой ехэ болоһон юм. Таба һарын туршада модошон бүхэнэй ажалай бүтээсэ 28 кубометрээр дээшэлһэн байна. Энэнь «Забайкаллес» комбинат соогоо эгээл ехэ амжалта болохо юм.

Леспромхозой коллектив түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда орохоор бэлэдхэнэ. Олонхи бага комплексно бригаданууд ажахын тоосоондо оруулагдаа. Тиимэһээ автомашинын жолоошон, тракторист, модо хюрөөдэгшэ бүхэн түлишэ, трос, запасной частьнуудые алмаха гэжэ оролдоо. Леспромхоздо һара бүридэ 6—7 мянган түхэригэй алмалта хэгдэдэг болоо.

Модошодойнгоо һайндэрые ажалай бэлэгээр угтаха зорилго урдаа табиһан леспромхозой хүдэлмэришэд хоорондоо мүрысэн, абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхэ гэжэ хүсэ шадалаа гарган ажаллана.

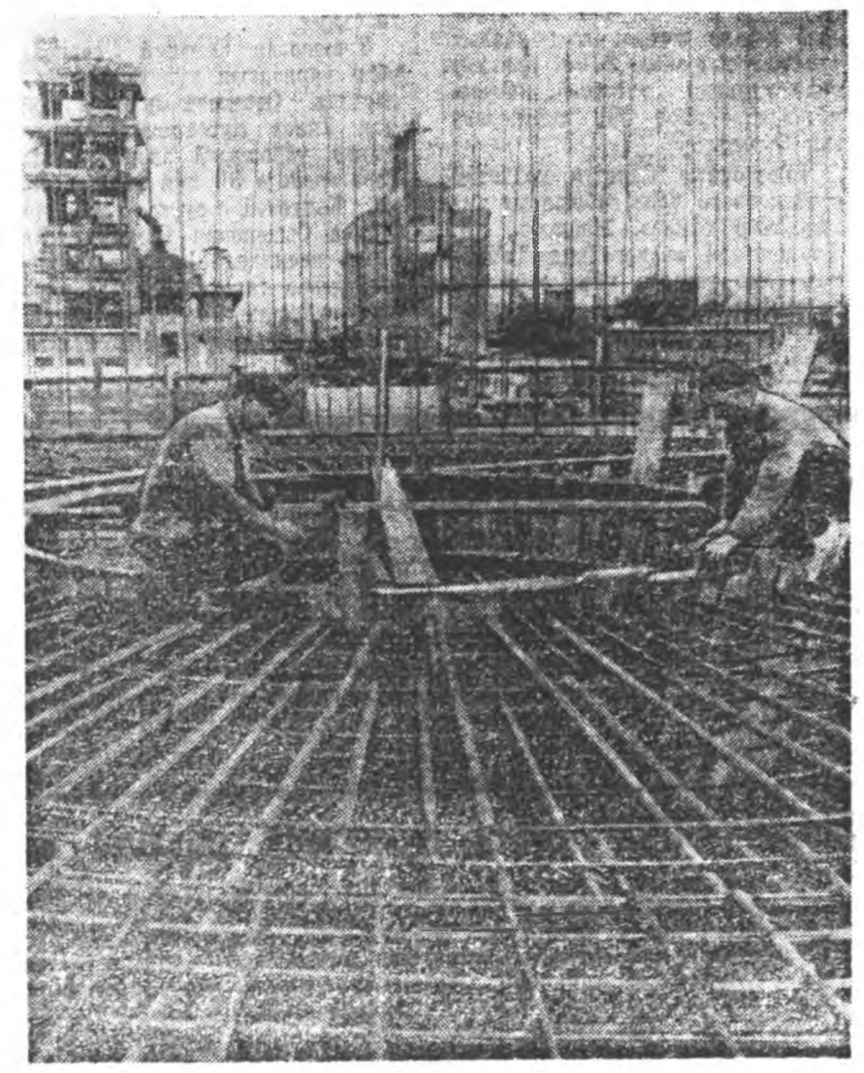
Модо бэлэдхэлэй Майска пунктын коллектив энэ мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Бригадирнууд В. Я. Янмилин, В. Стафеев, А. М. Трофимов, И. Х. Киреев, П. Я. Шукин, В. П. Лазарев, А. Б. Данилов, И. В. Субычев гэгшэдэй даадаг бага комплексно бригаданууд даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ.

Коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэжэ байһан Хандагайн леспромхозой хүдэлмэришэд модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь табан хоногоор уридшалан дүүргээ.

Леспромхозой хүдэлмэришэн бүхэн абаһан уялгаяа дүүргэхые оролдоно. Табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ модо бэлэдхэлэй пункт, мастерска участок, бага комплексно бригада бүхэн оролсонхой. Тэдэнэр хэхэ ажалаа хараалаад, арга боломжоёо элирүүлнэ. Хүдэлмэринэд бултадаа үдэрэйнгөө нормо дүүргэнэ, гээгдэжэ ябагшад үгы.

Николай Степанович Бояк гэгшын хүтэлбэрилдэг Наранай модо бэлэдхэлэй пунктын коммунис ажалай нэрэ зэргэтэй коллектив абаһан уялгаяа бодотоор дүүргэнэ. Түрүү пунктын коллектив табан жэлэй эхинһээ хойшо даабариһаа гадуур 20 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, шэнэ барилганuудта эльгээһэн байна. Энэ жэлэй түрүүшын хахадай даабариһаа гадуур 1000 кубометр модон бэлэдхэгдээ. И. Ф. Семенов, И. З. Горюнов, С. Г. Кривошеев, М. И. Воробьев гэгшэдэй даадаг бага комплексно бригаданууд түсэбһөө гадуур 1200—1500 кубометр модо бэлдээд байна.

Н. ТЮРНЕВ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ВЕНГРИ. Боксидай хэбтэшээр Венгриин Арадай Республика Европо соо түрүү һууринуудай нэгые эзэлдэг юм. Мүнөө алюминиин промышленностиин предприятинууд ажалаа шэнэдхэн һэльбэжэ, һара, квартал бүхэнэйнгөө түсэбые хододоо үлүүлэн дүүргэжэ байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Альмашфюзите шадарай шабарай заводой хашаа соо боксит хадагалха хранилищи баригдана.

ТАСС-ай фото.

Вьетнамай Демократическа Республикын таряашад дай[...]ды шэрүүн үешье һаань, рисэй үндэр ургаса ургуулаа. Мү[...]дэ рисэй хуряалга түлэг дундаа ябажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Намха провинциин таряашад рисээ [...] байна.

ТАСС-ай ф[...]

ЯРУУНЫН ҺОНИН

12 үдэр соо

Аймагай эгээн залуу ажахы— бюлейнэ совхоз хониной нооһо хайшалалгые хамагһаа түрүүн түргэбэ. Тус ажахын хоёрдохи отделени 6283 хонидой нооһо хүдэлмэриин 12 үдэр соо хайшалаа гэхэ гү, али үдэр бүхэндэ отара хонин хайшалжа дүүргэдэг байна. Хонидоо имэ түргэнөөр хайшалжа ябадал хадаа тэрээндэ һайн бэлэдхэһэнэй ашаар түйлагдаа. Хони хайшалагшадые урмашуулгада ехэ анхарал хандуулагдаһан байха юм.

Хайшалагшад Т. Лошкарёва, Доржиева гэгшэд шалгараа. Тэдэнэр хүн бүхэнэй 450 хонин хайшалба. Табан хоног бүриин мүнгөөр эдэ хонишодто мүнгэн хоёр дахин барюулагдаһан байгаа.

Үбһэ хуряалга эхилбэ

Нисэнгын совхоздо сабшалангай ургаса энэ жэлдэ һайн. Эндэхид үбһэндөө орохоор болоо гэжэ шиидээ. Түрүүшын мүрнүүд гаргагдаба. В. Данзанов, Х-Н. Бадаров гэгшэдэй звенонууд түрүүн үбһэндөө оробод. Звено бүхэнэй 4—5 гар хажууршадтай, 3—4 морин косилкатай. Тэдэнэр шухала хэрэглэгдэхэ юумэн тэнхэй.

Энэ ажахын хоёрдохи отделени мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэ түсэбтэй юм. Тэндэ морин косилкаар ба гараар үбһэ сабшаха оньһожоруулагдаһан нэгэ бригада байгуулагдаа. Тэдэнэр Зан-Адаг, Шара-Горхон гэжэ газарнуудта үбһэ сабшана.

Геологуудай амжалта

Үдэ-Витимэй геолого-геофизическэ партиинхид хоёрдохи квартал газар үрэмдэлгын хүдэлмэриие амжалтатайгаар ябуулба. Тэдэнэй оньһожоруулагдаһан Донково үрэмдэлгэ хэлтээр кварталайнгаа түсэб 133,3, хахад жэлэйнгээ даалгабари 118 процент дүүргээ.

Ахалагша мастер Н. Димоновой даадат үрэмдэлгын бригада 339 погонно метр газар үрэмдэхэ даабаритай байһан аад, 484,3 метртэ хүргэбэ. А. Гурулевой даадаг үрэмдэгшэдэй бригада эмхитэйгээр хүдэлөө. Тэдэнэр даабари үлүүлһэн байна.

Улаан-Үдэ— Баунт гэһэн лини

Холбоонoй Хориин участкын линейнэ монтёрнууд Романовкаһаа Багдарин хүрэтэр, мүн Багдарин—Джилиндэ, Романовка—Тэлимбэ хүрэтэр холбооной лини татажа байна.

1120 столб бэлэдхэгдээд, ондохо газарнуудта зөөгдөө. Тэдэниие һуулгаха мянгаад нүхэн малтагданхай. Монтёрнууд Коновалов, С. Гусев, А. Попов, Оленников, И. Коновалов гэгшэд эрхимээр ажаллана. Эдэнэй радио лини заһаха хүдэлмэри дүүргэжэ байха юм. Энэ шэнэ лини Улаан-Үдые Бaунттай холбоулха байна.

Пионерэй горн суурятана

Яруунын эгээн гоё газарнуудай нэгэндэ пионерэй лагерь нээгдэбэ, горнын хонгёо дуун, барабанай наярха абяан зэдэлнэ. Аймагай бүхы нютагуудһаа суглараһан хүүгэдүүл тэндэ зунайнгаа амаралтые хүхюу сэнгүүгээр үнгэрөөнь.

Комсомолшуудай үүсхэлээр

Нарһатын совхозой нэгэдэхи отделениин комсомолшууд ВЛКСМ-эй ойдо эдэбхитэйгээр бэлэдхэнэ. Тэдэнэр клубаа шэмэглэжэ, волейбол, футбол наадаха талмай бэлэдхээ. Урдань тэндэ спорт тоогдодоггүй байһан. Мүнөө совхозой залуушуул «Урожай» обществын үүсхэлээр үнгэргэгдэжэ байһан спортивна бүхы хэмжээ ябуулганuудта эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Залуушуулай аймагай һайн... совхоз бүхы түхэлэй спортын хабаадагшадые табиһан байна. Тэрэшэлэн совхозой бүхы отделениинуудтэ уран һайханай бүлгэмүүд байгуулагданхай.

Эдэбхитэйгээр хабаадалсана

Аймагай түбэй предприяти, эмхи зургаануудай коллективүүд колхоз, совхозуудай набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэнь эдэбхитэйгээр хабаадалсана. «Сельхозтехникын», типографиин, леспромхозой, райпотребсоюзай болон бусадай коллективүүд аймсоведэй гүйсэдкомой үгэһэн даабари дүүргэбэ. Нарһатын совхоз 400 гаран центнер модоной мүшэр намаа бэлэдхээд байна.

А. БАБУШКИН.

Улаан-Үдын 4-дэхи СМУ-гай оньһожоруулагдаһан 7-дохи отряд байгша жэлэй нэгэдэхи квартал соо габшагайгаар ажаллажа, Улаан-Үдын оньһожоруулагдаһан 56-дахи колонныи отрядуудай дундаһаа шалгаран гараһан юм. Хэжэнгын, Хориин аймагуудай дунда 61 модоной зайда зайн галай утаһа татажа, хахад жэлэйнгээ түсэбые өдэнэр урагшатайгаар дүүргэбэ.

Энэ отрядай хүдэлмэришэн бүхэн үдэр бүриингөө даабари 192 процентээр дүүргэжэ, һайн амжалта туйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. ЛЭП-10 «К» гэһэн зайн галай утаһан татагдажа байна. 2. 7-дохи оньһожоруулагдаһан отрядай түрүү электромонтер В. Шанаршеев ажалдаа. 3. Эрхим тракторист В. Шулунов.

З. ВЕСНИНАГАЙ фототекст.

АЖАЛШАДАЙ АМАРАЛТА

АНХАРАГДААГҮЙ АСУУДАЛ

Хүбшэ тайгаар хүхын донгодохонь зэдэлжэ, хүгтэй һайхан аялгаараа хүнэй сэдьхэл зүрхэ доһолгон, холо хүрэтэр суурятана. Орон дэлхэймнай одоош даа сэсэг, намаа набшаяа баян дэлгэрээр дэлгэжэ, нюдэнэй хужар болонхой. Зунай сагай имэ һайхан сагта ажалшадай амаралтын түлэг хаһа эхилдэг. Түхэреэн жэл соо үсэд нэтэрүүгээр ажаллажа ороһон хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон колхозникууд шэдэлэн сорьёлһон аршаан булагтай газарта, ойн арюун тунгалаг агаарта үе мэсэеэ тэнииилгэжэ, толгойгоо һэргээжэ амардаг заншалтай. Республикымнай олонхи газар нютагуудта ажалшадай зунай сагай амаралтын эрхэ байдал зохисотой һайн. Гэбэшье энэ асуудалые тоохогүй гү, али ямар нэгэн шалтаг дурдаад, муу юумэ хэхэгүй ушарнууд али олон дайралдадаг.

Хориин аймагай Хүрбын совхозой ажалшад зунайнгаа амаралтые ямар эрхэ байдалда үнгэргэнэб гэжэ торо хаража үзэхэ хүсэл түрэгдэнэ. Совхозой гол ажахынь мал ажал юм. Зэргэлээд Хүрбын леспромхоз байдаг. Совхозой хүн зонойнь тоо хоёр мянга хахад болоно. Имэ олон тоотой хүн зонойнгоо амарха хэрэгтэнь совхоз бодото туһаламжа үзүүлнэ гү гэһэн асуудал табигдахал ёһотой.

Тус совхоз ой тайгын гүн соо, харьяалаа түргэн уһанай эрьедэ, үзэсхэлэн гоё байгаалитай газарта оршодог юм. Али нэтэн хүнэй «ямаршье курортһоо дутуугүй газар» гээшье һаань, алдуу болохогүй. Мүнөө амаралтын газарай гэрнүүд тусагаар үзэсхэлэн байгаалитай, аршаан булагтай газарта баригдадаг болонхой. Имэ газарнууд совхозой мэдэлэй газар дээрэ бии гү? Бии.

Нютаг зоной дунда алдаршаһан Тээгдын аршаан совхозой түбһөө оройтоол зургаан модоной зайда байдаг юм. Энэ аршаан ханяаһан һамшаһан хүнүүд уужа, урданһаа хойшо эдэгэдэг байһан түүхэтэй. Урдань байранууд байһан абяатай аад, мүнөө ёдойхо һаднагшье үгы болошоһон.

Саашалхадаа Хүхэ шулуутын аршаан оршоно. Нюрга һээрээ, хүл гараа үбдэһэн хүн зон жэл ерэхэ тудам энэ аршаанда һуужа, яһала һайн нүлөө абадаг. Гансахан совхозой зон бэшэ, Яруна, Хэжэнгэһээ ерэжэ, үбшэнтэд эдэгэжэ ошодог. Хүхэ Шулуутын аршаанай яаха аргагүй туһа нэмэритэй байһаниинь бодото байдал дээрэһээ элирээ. Гэбэшье гэр байра гэжэ эндэ оройдоошье үгы. Сарайн һуури 3—4 жэлэй саана татагдаһан һурагтай аад, тэрээнһээ саашаа ошогдоогүй.

Нёдондо зунай туршада зуун хүн амарһан байха юм. Аршаанда һуухаяа ерэгшэд майхан татажа, балгаан түхеэржэ амарха баатай болодог. Энэнь ехэ таагүй байдаг юм. Наранай шарахада һуушагүй халуун, борооной ороходо дуһаан аад лэ дуһаан. «Юрэдөө хүсэд һайн амаралта болодоггүй агша даа. Аршаанай туһатайнь туһатайш аад, гэр байрагүй зүдэрэгдэдэг»,— гэжэ зоной гомдол оруулхань оройдоошье буруу бэшэ бшуу..

Совхозой директор Георгий Шоёнович Дамбаевтай уулзажа, энэ асуудалаар хөөрэлдэхэдэ, имэ харюу үгөө.

— Анхаралаа хандуулдаггүй бэшэ, хандуулжал байдагбди. Теэд жэл бүхэндэ һанаһандаа хүрэжэ шаданагүйбди. Юуб гэхэдэ совхознай жэлһээ жэлдэ үри шэрэдэ орожо, хаанашье хүшэ хүрэдэггүй. Байтараа нэгэ аргынь бэдэрхэл зон аабзабди.

Оройдоошье һанаагаа зобоогүй хүтэлбэрилэгшын үгэһэн харюу гэжэ тайлбарилташьегүй ойлгосотой болоно бшуу даа.

Мүн тиихэдэ совхозой партийна организациин секретарь Жалсараев, рабочкомой түрүүлэгшэ Цыренов, сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ Митыпов гэгшэд һаяын үедэ юушье хэжэ бирахагүй байһанаа мэдүүлбэ. Имэ тулюур туйган байдалда совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй орошоод, «намһаа саагуур, наранһаа наагуур» ябадагынь гайхалтайшье, гэмшэлтэйшье байна.

«Захаһаа абаад гэр байра бариха модонууд дүүрэн даа; ямар юумэндэ баригдажа байдаг юумэгшэб. Совхоздомнай залуушуул олон ха юм; үүсхэл гаргаад, хамтын хүсөөр барилга хээ һаань, дала хүрэхэ болоһон бишье гар һула һуухалгүй, шадалаараа туһаламжа үзүүлхэл байнам»,—гэжэ нютагай нэгэ үбгэнэй хэлээшэ эдэ үгэнүүд һанаанда ороно. Хараатай хэлэгдэһэн энэ бодолые совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралдаа абаа һаа таарамжатай һэн.

Хүрбэдэ хүн зоноор олон байһыень лаара дурсаа һэмди. Аймагай түбһөө холо, олон зонтой байһыень хараадаа абан, Хориин хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжые хангадаг комбинат эндэ цех нээһэн юм.

Түрүүшын оноор сабхишад, оёдолшод, парикмахернууд байһан. Мүнөө оёдолшодһоо бэшэ мэргэжэлтэд тус цехэй дэргэдэ үгы.

Сабхяа хадуулхын, үһэеэ заһуулхын, дүрэеэ буулгуулхын түлөө аяар Хори тосхон Тээгдын хүн зон ошохо баатай болоно.

Хэдэн заяанай үһэеэ заһуулаагүй напагар ехэ үһэтэй залуушуул үйлсэ бүхэндэ дайралдана. Өөһэд хоорондоо бэе бэетэйгээ үһөө хиргалсадаг һурагтай.

«Заримдаа город гү даа, али нэгэ тээшээ айлшаар ошохо ушар гарагша. Тиихэдэ ехэл һаалта болодог. Дүршэлгүй, муухайгаар заһуулагдаһан үһэтэй ябахада, эшхэбтэршье, аягүйшье байдаг»,— гэжэ хэдэн залуушуулай гомдоһониинь оройдоошье гайхалгүй гээшэ ааб даа.

Хориин аймагай хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалгын комбинадай түрүүлэгшэ нүхэр Яковлев һараһаа һарада тусхай һургуули дүүргэһэн мэргэжэлтэдые үгэхэб гэжэ найдуулдаг аад, үнэн дээрээ мүнөө болотор «хургаараа хургаа сохёогүй» байһаар.

Имэ һанаа амар һуулгантай, хүн зоной эрилтэ гүйлтэдэ хайша хэрэгээр хандадаг хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табиха саг тулаа гэжэ һанагдана. Тэрэгүйдэ хэлээшээ «уһан дээрэ үрмэ тогтоогоод» лэ ондоо юумэ хэхээ болёо ха. Хориин аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет ойрын сагта эдэ асуудалнуудаар хэмжээ абаха аабза гэжэ найдагдаха байна.

Ц. ХАМАЕВ,
манай тусхай корр.

Кув де Мюрвиль—Франциин премьер-министр

ПАРИЖ. (ТАСС). Премьер-министр Помпиду правительствын тушаалһаа бууһан тухай мэдүүлгэ президент де Голльдо барюулаа. Тэрэнь зүбшөөгдэн абтаба. Конституциин ёһоор, правительствын бүхы министрнүүд Национальна суглаанай шэнэ составые һунгалгатай дашарамдуулан тушаалһаа буудаг гуримтай юм.

Президент де Голль Франциин шэнэ премьер-министрээр Морис Кув де Мюрвиль гэгшые томилоо гээд эндэ соносхогдоо.

ДРВ-дэ буудагдан унагаагдаа

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай Арадай армиин агаарһаа хамгаалха частьнууд июлиин 8-да Куангбинь провинци дээрэ американ нэгэ самолёдые буудажа унагааба. ВИА агентствын нэмэлтэ мэдээнэй ёһоор, июлиин 5-да Куангбинь болон Нгеан провинцинууд дээрэ Вьетнамай зенитчигүүд хоёр самолёт буудан унагаагаа.

Вьетнамай газар дээрэ унагаагдаһан бүхы американ самолёдуудай тоо 3032 болобо.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

Чешскэ национальна совет һунгагдаа

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй Национальна суглаанай сесси 150 хүнһөө бүридэһэн Чешскэ национальна совет гэдэгые һунгаба.

Сессиин дүүрэһэнэй һүүлээр соведэй эмхидхэлэй зүблөөн болоо. Тэрэнэй түрүүлэгшээр КПЧ-гэй ЦК-гай секретарь Честмир Цисарж гэгшэ һунгагдаба.

Республиканецуудай амжалта

КАИР. (ТАСС). Йеменэй Республикын сэрэгүүдэй амжалтатай ябуулгын ашаар Халаб, Наваш гэжэ хадануудта (Йеменэй баруун хойто хуби) июлиин 7-до хариин 54 хүлһэншэд болон монархистнууд алагдаһан, 1222-ынь шархатаһан байна. Энээн тухай МЕН агентствын корреспондент Санаһаа мэдээсэбэ.

ДВР-гэй ба США-гай түлөөлэгшэдэй тусхайта хөөрэлдөөн

ПАРИЖ. (ТАСС). Июлиин 10-да болоһон хөөрэлдөөн урагшаа нэгэшье алхам хээгүй. Юуб гэхэдэ американ тала Хойто Вьетнамые бомбодолго үгэ дуугүйгөөр болюулха тухай асуудал зүбшэлгэһөө зайсаа гээд, ДРВ-гэй делегациин толгойлогшо, министр Суан Тхюи журналистнуудай урда үгэ хэлэхэдээ 12-дохи тусхай хөөрэлдөөнэй һүүлээр мэдүүлээ. Хөөрэлдөөнүүдэй урагшаа дабшахагүйн түлөө бүхы харюусалгые Американ тала дааха гэжэ Суан Тхюи онсолон тэмдэглээ. Юуб гэхэдэ «США булимтаралгын дайгаа улам һүжэрөөхэ гэжэ саг үргэлжэ оролдон, эдэ хөөрэлдөөнүүдэй гол зорилго бэелүүлхые хүсэнэгүй. Юуб гэхэдэ тэдэнь Вьетнамай Демократическа Республикада эсэргүү бомбодолгонуудые, дайнай бусад ябуулганuудые хэлсээнгүй болюулха ябадал болоно».

Американ түлөөлэгшэдэй хэлэдэг, «этигэл найдабариин тэмдэг ба шэнэ зүйлнүүд» тухай баталалган бомбодолго болюулхые эридэг олониитые мэхэлхэ, һамааруулха зорилготой байна гээд, ДРВ-гэй делегациин толгойлогшо тэмдэглэбэ.

Суан Тхюи уулзалгын үедэ үгэ хэлэхэдээ, ДРВ-гэй делегациин түлөөлэгшын эмхидхэһэн пресс-конференци дээрэ тараагдаһан мэдүүлгын текст уншаа. Тиихэдэ хоёр һара шахуу үргэлжэлжэ байгаа тусхай хөөрэлдөөнүүдэй үрэ туһагүй байһан шалтагаанууд тушаа тогтобо.

«США-гай правительство хэрбээ эб найрамдал туйлахые хүсэбэлнь, вьетнам арад энэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ һанамжатай байна. Хэрбээ тэрэнэй дайгаа саашадаа үргэлжэлүүлбэлнь, вьетнам арад америкынхидэй булимтаралгын дайе һүнөөн дараха хүрэтэрөө тэмсэхээр шиидэнхэй» гээд, ДРВ-гэй делегациин толгойлогшо дахин дабтаба.

США. **Вьетнамда боложо байһан дайе буруушааһан митинг болон демонстрацинууд Американ Холбоото Штадуудта боложол байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дайе буруушааһан демонстраци Лос-Анжелос хотын үйлсэдэ боложо байна.**

ТАСС-ай фото.

Хүдэлмэришэдтэ эсэргүү шэнэ хуули

ЛОНДОН. ТАСС-ай корр. О. Пиворов иигэжэ мэдээсэнэ:

Сэн болон олзо доход тухай Англиин правительствын гаргаһан хуулиин проект королевын указаар баталагдаа. Хүдэлмэриин түлөөһэ бага зандань байлгаха тухай энэнэй урда гаргадаһан хуулиие жэл хахад соо саашань үргэлжэлүүлхээр хараалагдана. Онсо ушарнуудта хүдэлмэриин түлөөһэн дээдэ захань 3,5 процентээр дээшэлүүлэгдэжэ болохо. Тиихэдээ ажалай бүтээсые мүн лэ заатагүй дээшэлүүлхээр хараалагдана.

Хүдэлмэришэдтэ эсэргүү хуулида королевын гараа табимсаар тэрэнь Англиин олон тоото хүдэлмэришэдтэ эсэргүүтээр хэрэглэгдэжэ эхилээ. Энэ хуулиие баталһанай һүүлээр 75 минута үнгэрөөд байхада, ажалда хабаадалгын, ажалай бүтээсын асуудалнуудаар министр Барбара Касл гэгшэ автобусой 77.000 жолоошодой салин хүлһэ дээшэлүүлхые хорибо.

Энэ шиидхэбэринь ехэ зэбүүрхэл үүсхээ. Транспортна, мэргэжэлгүй хүдэлмэришэдэй профсоюзай гүйсэдком хойто неделиин эхеэр автобуснигуудай делегадуудай конференци зарлаха, тэмсэлэй саашанхи арга боломжые зүбшэн хэлсэхэ гэжэ шиидэбэ. Конференцинь автобусой жолоошодой национальна забастовкын эхилһэн тухай гү, али Англиин 300 мянган түмэр замшадай хэрэглэһэн ашата үрэтэй арга баримталан, ажалдаа «дүримэй ёһоор» гарадаг болохо тухай шиидхэбэри абахань гэжэ эндэ этигэнги.

Доктор Спокые, тэрэнэй нүхэдые хамгаалан

БОСТОН. (ТАСС). Вьетнамдахи дайнда эсэргүүсэһэн хүдэлөөнэй дүрбэн эдэбхитэй хабаадагшад—Спок, Гудман, Коффин болон Фербер гэгшэд тушаа гаргагдаһан шиидхэбэриие буруушааһан олониитын митинг Бостон городой парк соо, Американ буржуазна революциин түлөө тэмсэлдэ унагшадай хүшөөгэй дэргэдэ июлиин 10-да болобо.

Тэдэниие хоёр жэлээр түрмэдэ хааха, мүнгэн яла ашаха гэжэ федеральна суүд июлиин 10-да шиидхэһэн байна.

ДРВ болон Парижаар аяншалһанаа һая бусаһан, «Либерейшн» журналай редактор Дэвид Деллингер гэгшын хэлэһэн үгые митингдэ хабаадагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаба.

Вьетнамаар аяншалхадаа, ДРВ-гэй делегациин түлөөлэгшэдтэй Парижда уулзахадаа намда ямар бодол түрөөб гэхэдэ, Урда Вьетнамдахи байдалаа улам бэхижүүлхэ гэһэн политика США үсэдөөр ябуулан, ДРВ-е бүри ехээр бомбодожо эхилээ, сэрэгэй ябуулгые улам һүжэрөөхые оролдоно гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэбэ. Энэ дайе болюулхын түлөө эрид тэмсэхэ, Вьетнамдахи политикала дары хубилгаха эрилтэ правительствынгаа урда табиха ёһотойбди.

Дайнда эсаргүү хүдэлөөндэ үнэн зүрхэнһөө оролсоходоо, Американ хуули эбдээгүйб гэжэ доктор Спок митинг дээрэ дахин дабтаба. Намда ямаршье бэрхэшээлэй ушараа һаань, дайнда эсэргүү ябуулгаяа үргэлжэлүүлхэб гэбэ.

Доктор Спокые, тэрэнэй хани нүхэдые хамгаалгын митингын бэлэдхэлдэ Бостоной түрүү бодолтой хүнүүд хабаадаа.

Эквадорто буруушаалгын манифестаци болобо

ГУЯКИЛЬ. (ТАСС). Ган гасуурһаа, газар эзэмдэгшэдэй хайра гамгүй мүлжэлгэһөө туйлдаа хүрэтэр ядарһан Эквадорой хадын провинцинуудай 2400 таряашад республикын ниислэл—Кито город ошожо, буруушаалгын демонстраци эмхидхэбэ. Тэдэнэр президентын ордоной урда митинг хэхэдээ, Эквадорой аграрна реформын институдые хубилгаха, түрмэдэ ороһон таряашадай хүтэлбэрилэгшэдые сүлөөлхэ, Лох провинциин Санта-Ана гэжэ эдлүүридэ хүдэлдэг 70 таряашадые зэрлиг муухайгаар сохиһон хүнүүдые хэһээхэ тухай гол шухала асуудал шиидхэхэ эрилтэ правительствын урда табиһан байна.

Энээнтэй дашарамдуулан, Эквадорой коммунис партиин толилһон мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Орон дотороо бодото хубилалта хэхын түлөө хүдэлмэришэд болон таряашадай эрид шууд тэмсэл лэ манай арадые зоргоороо болохо аашануудһаа абаржа шадаха байна».

Таряашадай эрхынгээ түлөө тэмсэлые дэмжэхэ, олониитын забастовко орон дотороо эмхидхэхэ тухайда Эквадорой ажалшадай конфедераци үргэн ябуулга хэжэ эхилбэ.

США-да хэдэн миллион ажалгүйшүүл бии

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-дахи ажалгүйшүүл июнь соо 1,3 миллионоор нэмэжэ 3,6 миллион хүн болобо.

Орон доторхи ажалгүйшүүлэй имэ ехээр олошорһые тайлбарилхадаа, һургуули дүүргэгшэдые ажалаар хангаха гэһэн правительственна программын таһалдаһан тухай ажалай министерство мэдэрхэ баатай болоо. 20 хүрэтэр наһатай залуушуулай дунда ажалгүйдэлгын хэмжээн июниин 13-да 13,6 процентдэ хүрэбэ. Мүн дунда зэргээр абахада, орон доторхи ажалгүйшүүл бүхы хүдэлмэришэдэй 3,8 процентнь болоно.

ЛЕНИН ТУХАЙ
арадай дуунууд

Арбан горхо шудхаһан
Ангарын уһые һайшаанабди.
Амитан зониие хүгжөөһэн
Алдарта Лениниие һайшаанабди.
Зуун горхо нэгэдхэһэн
Зүлхын уһые һайшаанабди.
Зүһэнэй зониие нэгэдхэһэн
Баатар Лениниие
һайшаанабди.

* *

Аршаан булагаар бадарһан
Арюун Ахамнай тунгалаг лэ,
Арад зониие жаргуулһан
Аха баабай Ленин лэ.
Эмтэй булагаар урдаһан
Эрхүү мүрэн тунгалаг лэ,
Энэ зониие гэгээрүүлһэн
Эрхим багша Ленин лэ.

* *

Хүхэ далайн оёорые
Хараһайбди гэжэ һанагшабди,
Коммунист Ленинэй һургаалые
Ойлгоһойбди гэжэ һанагшабди.
Үргэн далайн оёорые
Үзэһэйбди гэжэ һанагшабди,
Сэсэн Ленинэй заабариие
Сэжэлһэйбди гэжэ һанагшабди.

* *

Наранай гараха дэргэндэнь
Номо годли зэһээтэй лэ,
Коммунист хүбүүдэй урдань
Ленинэй һургаал бэлдээтэй
лэ.

* *

Үглөө болохо дэргэндэнь
Үдэтэй һомо бэлдээтэй лэ,
Үүри хүбүүдэй урдань
Ленинэй заабари дэлгээтэй лэ.

* * *

Улаан галай хүгжэлтэнь
Уула сахюур хоёрһоо лэ,
Улад зоной хүгжэлтэнь
Парти Ленин хоёрһоо лэ.
Түүдэбшын галай хүгжэлтэнь
Түмэр уула хоёрһоо лэ,
Түрүүлһэн коммунистын
хүгжэлтэнь
Сэсэн багша Ленинһээ лэ.

(С. П. БАЛДАЕВАЙ
суглуулбариһаа).

Ц. ГАЛСАНОВ.

ТҮРЭЛ ОРОН ТУХАИ МАГТААЛАЙ МҮРНҮҮД

Үргэн дэлхэйн
умарюун, магнай дээгүүр
Үүрэй толон бэшэр мүнгэ
шарана..,
Ингэжэ мүнөө
дээдэ замби дээгүүр
Эрдэни-Одод

түжэр замаа табина.
Совет огторгойн
торгон тэрлиг дээгүүр
Суута Одоёо
оло олоор гүйлгэеыл.
Һайхан замбиин
һара наран дээгүүр
Һаадаг номоёо
дэгэд саагуур табияыл.
Арбан зүгэй
аршаан сэсэрлиг cooһoo
Агар зандан
гүн удхаар үндэһэлөө,—
Ингэжэ мүнөө
сэсэн Совет cooһoo
Энхэ коммунизмын
дуулга мүнхөөр мүндэлөө.

Табан жэлэйнгээ
түсэб хараа хаража,
Табяад Октябриин
тайбан далайсаар мүрысэеыл.
Хэтэ мүнхынгөө
жаргал золоо тарижа,
Коммунизмын
халуун зүрхөөр дурлалсаяыл.

Яблонь хадаһаа
Хамар-Дабаан хүрэтэр
Ягаарнал сэсэгүүд
Буряад һайхан орондоо.
Уураг тарагай
Байгал cooһoo дэлбэртэр
Ууган дуунуудаа
татаял, нүхэд, барандаа.

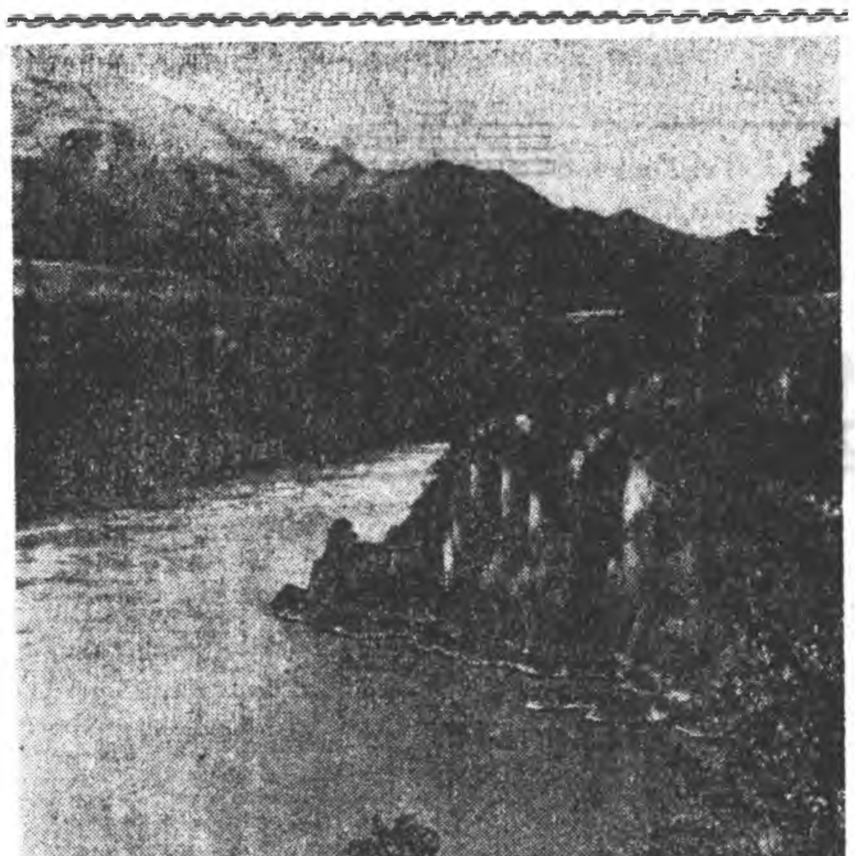
Байгал далайһаа
Яруунын нуур хүрэтэр
Байдал һуудалнай
хүхюун тэнюунээр долгилоо.
Байгаалиин шухаг
баян нөөсын дэлбэртэр
Баатар ажалай
охин булагаар орьёлоо.

Дуулим Сэлэнгын,
Улаан-Удын хаяагаар
Дуутай, шэжэмтэй
дорюун галнууд залаалаа.
Агуу Октябриин
табяад ойн алхамаар
Арад зомнай
алад дабшаал урагшаа.

• • •

Юртэмсын голые
Совет оромнай һэльбээд,
Юрэнхы шугамаа
Ленинскэ гуурһаар зураглаа;
Юрын хүнүүдэй
юрөөл түүрээлгэ хүлеэн,
Юһэн эрдэнеэр
нангин нэрэеэ сардуулаа.

Эгээл ингэжэ
Эхэ манай орониие
Энхэ коммунизмын
агуу туяан хажална.
Эгээл энээгээр
дээдэ замбиин туургые
Эрдэни Одомнай
эгүүридээр сардана.
Арбан зүгэй
аршаан сэсэрлиг cooһoo
Агар зандан
гүн удхаар үндэһэлөө,—
Ингэжэ мүнөө
сэсэн Совет cooһoo
Энхэ коммунизмын
дуулга мүнхөөр мүндэлөө!

Хадын хабшал соогуур урдаһан Зэдэ мүрэн.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

«А» КЛАССАЙ ХОЁРДОХИ БҮЛЭГЭЙ ФУТБОЛИСТНУУДАЙ ДУНДА СССР-эй ТҮРҮҮ ҺУУРИ ЭЗЭЛХЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨН

Һуури-нууд	Команданууд болон городууд	Наада-нууд	Шүүбэ-ринүүд	Тэнсэлгэ	Шүүгдэһэниинь	Бүмбэгэ-нүүд	Очко-нууд
1	«Иртыш» Омск	17	10	5	2	16— 3+13	25
2	«Политотдел» Ташкент. обл.	17	9	5	3	26—12—14	23
3	СКА Шэтэ	17	8	5	4	19—12+ 7	21
4.	«Шахтер» Караганда	17	7	6	4	17— 7+10	20
5	СКА Хабаровск	17	8	4	5	12—10+ 2	20
6	«Нефтяник» Фергана	16	6	7	3	12— 6+ 6	19
7	«Восток» Устькаменогорск	16	8	2	6	20—19+ 1	18
8	«Кузбасс» Кемерово	17	8	2	6	18—17+ 1	18
9	«Алга» Фрунзе	17	6	6	5	10—11— 1	18
10	«Темп» Барнаул	17	5	7	5	14—12+ 2	17
11	«Луч» Владивосток	17	6	5	6	16—15+ 1	17
12	«Зеравшан» Навои	17	4	8	5	14—17— 3	16
13	«Строитель» Ашхабад	17	6	3	8	24—22+ 2	15
14	«Рассвет» Красноярск	17	4	7	6	15—20— 5	15
15.	«Металлург» Чимкент	16	5	5	6	20—21— 1	15
16	«Энергетик» Душанбе	16	5	4	7	13—16— 3	14
17	«Томлес» Томск	17	4	6	7	14—19— 5	14
18	«Аэрофлот» Эрхүү	17	4	5	8	14—24—10	14
19	«Сэлэнгэ» Улаан-Үдэ	17	4	5	8	14—22 — 8	13
20	СКА Новосибирск	17	1	8	8	12—22—10	10
21	«Памир» Ленинабад	17	3	4	10	19—28—11	10

Июлиин 12-то «Сэлэнгэ» команда Новосибирскын «Армеец» командатай өөрынгөө талмай дээрэ наадаба.

ЗУРАГЛАЛ ЭСЭГЫН ХҮБҮҮН

I

Энеэбхилэд гэһэн харасатай, дунда бэетэй хүн үдын эдеэнэй үедэ цехэйнгээ хүбүүдтэй хөөрэлдөөд, тээ саанахана байһан станогууд тээшэ яаран ошобо. Нюурайнгаа хүлһые хамсыгаараа үшөө дахин аршаад, тобшо мэтэ ялагар кнопко дархатайнь хамта станогуудынь аятайханаар түержэ, түмэр детальнууд зохидхоноор мүлигдэжэ захалба. Танил станогуудайнгаа түерхые шагнахадаа өө мөөгүйгөөр тошнилдуулжа гараһан детальнуудые шалган харахадаа, Давид Будеевичэй досоо налайжа, хүдэлхэдэньшье аятай зохид шэнги болобо.

«Электромашина» заводтонь нэгэдэхи жэлээ хүдэлжэ байһан хүбүүдтэ тэрэ саг үргэлжэ аха ёһоной зүбшэл үгэдэг. Тиигэнгүй яахаб даа. Эбтэй, эетэй, хүхюу коллектив соо, хүдэлжэ байгаад... «амяа хараад, арһаа хэдэрээд» ябажа огто болохогүй бшуу. Арбан зургаан жэлэй саада тээ Давид Будеевич мүн баһа тэрэ залуухан хүбүүд мэтэ гэнэн хонгор абари зантай, дүй дүршэлгүй байгаа һэмнай. Заводто хүдэлһэн түрүүшын үдэрнүүдээ һанахадань, холын хүдөө нютагһаа ерэһэн буряад хүбүүндэ эсэгэ ёһоной зүбшэл үгэһэн заводой, ветеран, үнинэй слесарь Федул Моисеевич Гребенщиковэй энеэбхилэд гэһэн шарай үзэгдэхэдэл гэхэ юм.

Нүхэр Гребенщиковтэ адлирхуу ветеранууд эндэ олон, Буряадай индустриин үндэһэ һуури табилсаһан буряад, ород, мүн бусадшье яһатанай түлөөлэгшэд Давид Будеевичые ёһотой хүдэлмэришэн болгохын тула дүй дүршэлдөө һургаһан, тэрэ дүршэлөө залуу үетэндөө дамжуулан үгэхыень захиһан, Энэниие коммунист Сельверов хэзээдэшье мартахагүй.

Өө мөөгүйгөөр тошнилдуулһан детальнуудаа үшөө дахин шалгаад, баруун таладань аятайханаар түерэгшэ станогоо хара бүдөөр аршасагаажа байтарнь:

— Сайн байна-аа, Давид Будеевич!—гэжэ наһажаал болоһон хүн ара талаһаань гэнтэ дуугарба.

Эрьелдээд харахадань, нүхэр Гребенщиков урдаһаань үнөөхил хэбээрээ энеэбхилбэ. «Арбан зургаан жэлэй саада тээ имэ байгаа һэн. Мүнөөшье тиимэ зандаа. Дайнай дүлэн соогуур ябалсажа гараа. Гэбэшье залуу наһанайнгаа ульһые алдаагүй ябаһаниинь һайн гээшэ...»

— А-а, Федул Моисеевич гү даа, сайн байна. Һонин юум?

— Һониншье гэжэ даа, юрэдөө. Харин үнөөхи социалис мүрысөөмнай юун боложо байнаб?

— Яһала урагшатайгаар ябана. Энээн тушаа залуушуултайгаа баһа хөөрэлдэбэб. Бултадаа зориглонхой. Халтад гээ һаа, кутаисиинхидые ахижа болохобди.

— Һайн гээшэ. Харин бидэшье, үбгэжөөлнүүд, залуушуулһаа гээгдэхэгүй бэшэ гүбди даа!—гэжэ Федул Моисеевич миһэрэн һагад хэлэһэнэй удаа иигэжэ захиба:— Үнөөхи залуушуулаа мартангүй хаража, хэһэн ажалыень шалгажа, саг үргэлжэ аша туһатай зүбшэл үгэжэ байгыш даа!

Имэ һанаамгай багшатай байһандаа Давид Будеевич үнэн зүрхэнһөө баясадаг. Хорёод жэлэй саада тээ бэлэй. Алайрай аймагай Аляад нютагай нэгэ айлда борьбо дээрээ бордойжо бодоһон хүбүүн нэгэтэ эсэгэдээ иигэжэ хэлэбэ:

— Би Улаан-Үдэ ошожо, заводто хүдэлхөө орохом. Юун гэжэ һананат, табиха гүт?

— Табихыень табина аабзаб. Теэд буруугай бэлшээриһээ холо ошожо үзөөгүй шамда найдаханьшье баһа... Үгы даа, буряад арад хэтэ анханһаа мал үдхэхэ, таряа ургуулха хубитайгаар заяагдаһан юм. Малаа үдхэлсөөд, тарягаа ургуулалсаад ябаһаншни хүрөө бэшэ гү даа. Завод, фабрика гээшэшни ородуудай эрхилхэ эдэлхэ юм,— гэжэ Будин баабайнгаа хэлэһые һанахадаа энеэхэ, уйдахашье ушартай ябадаг.

«Электромашина» заводой коллектив Кутаиси городой «Электромашина» гэжэ заводойхидтой мүрысэдэг. Кран бүтээлгын цех бултанһаань томо һэн тула социалис мүрысөөнэй шиидхэхы үүргые бэедээ абаһан юм. Ушар тиимэһээ түс цехэй хүдэлмэришэн бүхэн шударгыгаар хүдэлжэ, харюусалга ехэтэй мүрысөөндэ илажа гарахые оролдоно гээшэ. Ушар тиимэһээ Давид Будеевич сүлөөтэй сагтаа цехэйнгээ хүбүүдтэй хөөрэлдэжэ, бүтээһэн автокран бүхэнэйнгөө шанар шэнжэ тухайда мэдүүлжэ байдаг. Шууд халта һарюугаар мүлигдэһэн деталь таарадаггүй бшуу. Хүдэлмэришэн бүхэн голодоһо гаргахагүй гэжэ оролдоно. Юуб гэхэдэ, манай Буряад орондо бүтээгдэһэн автокранууд уужам дэлгэр Совет оронойнмнай зүг бүхэндэ эльгээгдэхэһээ гадна, харинн гүрэнүүдтэ абаашагдана бшуу.

— Манай цехтэ түрүүшүүл олон байха даа. Жэшээнь, электрогагнууршан Платон Ормонов, дүрбэн станогто тэгшэ хүдэлдэг Михаил Войлоков, фрезеровщик Лерман Бимбаев, инструментальщик Борис Фейгин гэгшэдые нэрлэмээр,— гэжэ Давид Будеевич хэлэнэ.

II

Хоёр жэлэй саада тээ кран бүтээлгын цехэй хамтын суглаан болобо. Түс суглаанда гурбан зуу гаран хүдэлмэришэд хабаадалсаба.

— Нүхэд, бидэ мүнөө оройдоо нэгэ асуудал шиидхэхэ ёһотойбди. Улаан-Үдын Советскэ райсоведэй депутадта кандидадаар хэниие зууршалха гээшэбибди? — гэһэн асуудал табигдаба.

Хүнүүд һэр-мэр гэлдээд, хоорондоо нэгэ юумэ тоосолдоһон мэтэ гүнгэнэлдэшэбэ. Эгээл энэ үедэ бууралтажа захалһан һаншагтай, түбшэн аалин абари зантай хүн бодоод:

— Би хадаа заводто үнинэй хүдэлнэб. Тиимэһээ сугтаа хүдэлдэг нүхэдөө яһала һайса мэдэхэб. Минии һанахада, Давид Будеевич Сельверовэй кандидатура ехэ таараха байна. Нүхэр Сельверов манай заводто мүн баһа үнинэй хүдэлнэ гээшэ. Түрүү хүдэлмэришэн байхаһаа гадна, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадана бшуу даа,— гэжэ хэлэбэ.

— Зүб, тон зүб! Бидэ Сельверовтэ ходо найдагша һэмди, саашадаашье этигэхэ, найдаха байнабди!—гэжэ хүнүүд хойно хойноһоон мэдүүлбэ.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо хоёр жэл үнгэрөө. Хоёр жэлэй туршада депутадай хэһэн юумэ ехэ байха. Харин нэгэ ушар Давид Будеевичэй зүрхэ сэдьхэлые хүдэлгэһэн юм.

Үбэлэй янгинама хүйтэн нэгэ үдэшэ Мухинай гудамжаар оршодог участогоа эрьежэ ябаһаар айлда оробо. Үмхиржэ һалашаһан жаахан модон гэр соо ехэ хүйтэн байба. «Мүнөө үе сагта иигэжэ һууха гээшэмнай...» Теэд яахаб. Байрын асуудал тиимэшье бэлэхэнээр шиидхэгдэнэгүй бшуу. Тиигэбэ ябашье энэ айл үтидтэ туһалхаб, заабол байратаи болгуулхаб» гэжэ Давид Будеевич сэдьхэбэ.

— Байрын ээлжээндэ байдаг гүт? Саашадаа иигэжэ байжа огто болохогүй бшуу.

— Теэд бидэ яахабибди,—гэжэ гэрэй эзэн эхэнэр Анна Бурдуковская уйлан һагад мэдүүлбэ.

Тушаан болоходоо, үбгэниинь энэ үбэл наһа барашаһан юм. Үншэн хэнзэ айлда, жаахан үхибүүдтэнь туһалаагүй һаа... Үгы даа, заатагүй туһалхаб, байратай болгохоб гэжэ депутат эридээр шиидэбэ. Шиидхэхыень шиидээшье, һанаагаа зобохыень зобоошье бэлэй. Теэд тэрэнь тиимэ ульгамханаар шиидхэгдэхэгүй шэнги байба. Урид Советскэ райгүйсэдкомдо, һүүлээрнь горгүйсэдкомдо ороодшье туршаба. Хаанашье хада «Үгы!» гэжэ хэлэбэгүй. Харин «хараад үзүүжэбди» гэжэ найдуулба.

Яахаб? Найдуулхыень найдуулаашье гэлэй. Теэд үхибүүд энээнииень ойлгоногүй ха юм. Ээлжээгээ хүлеэһээр байтарнь янгинама хүйтэн үбэл үнгэрхэ. Тиигээд саашадаа юун болохоб? Үнөөхи үбэлнай баһа айлшалжа ерэхэ бшуу. Энээн тухайдаа Давид Будеевич райсоведэй сессидэ мэдүүлээд, ээлжээтэ суглаагаа Анна Бурдуковскаягай үбгэнэйнь хүдэлжэ байһан газарта хэхэ гэһэн дурадхал оруулба.

— Һайн бэлэйт. Танай ашаар байратай болохо бэшэ гүбди даа. Үхибүүдни даарахагүй аабза. Халаг, хайрата инаг хани нүхэрни амиды мэндэ байгаа һаа, али зэргэ хүхихэ һэн бэ,—гэжэ тэрэ эхэнэрэй уярхада, нүхэр Сельверов даб дээрэ юуншье гэжэ хэлэхэеэ ойлгожо ядан тээлмэрдээ бэлэй. Гэбэшье арад зондо аша туһатай юумэ хэжэ ябахаһаа һайн һайхан юрөөл үгы гэжэ ойлгоо һэн.

М. ОСОДОЕВ,
манай тусхай корр.

Г. ЧИМИТОВ.

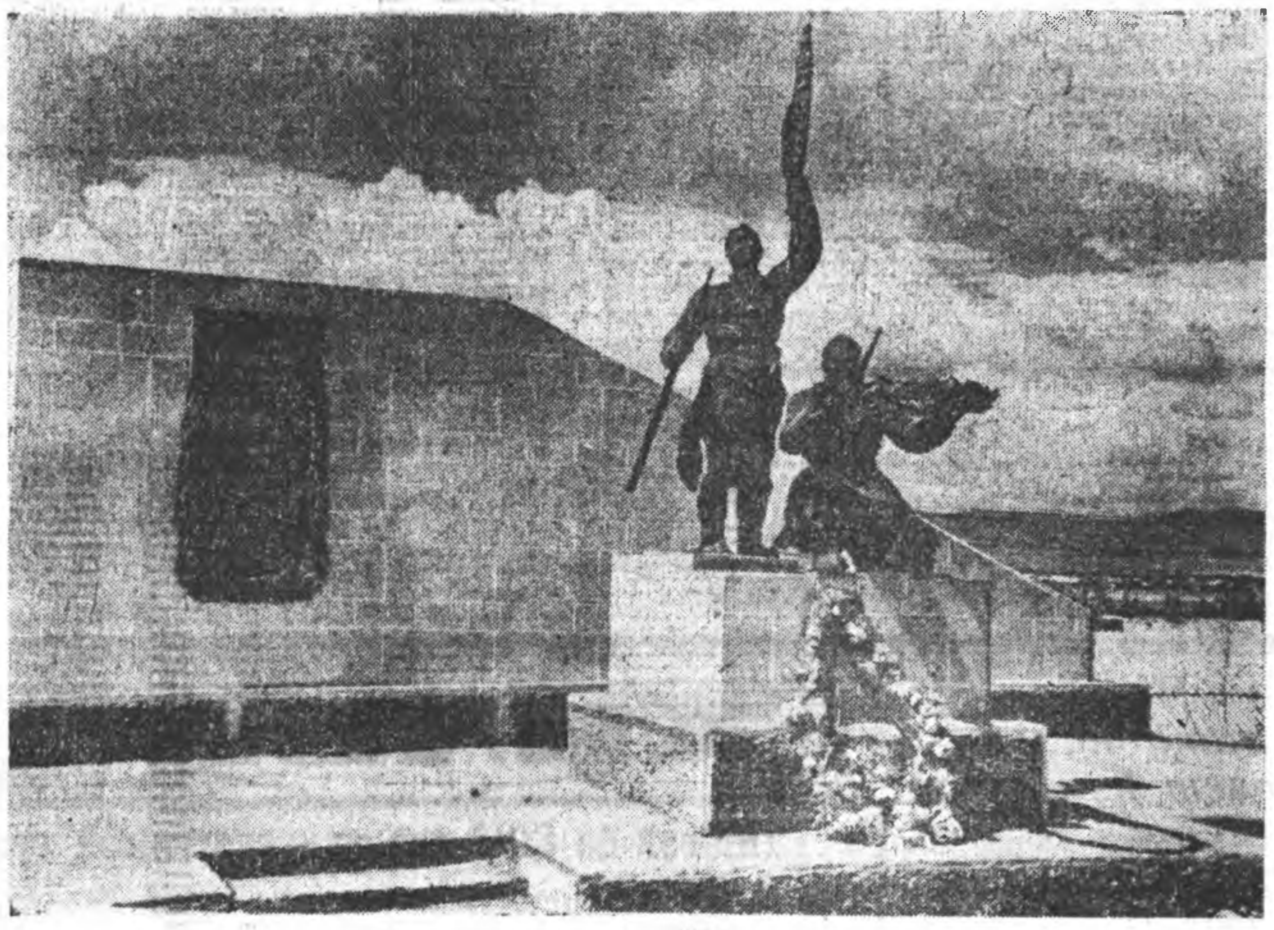
БҮРГЭД
(БАСНИ)

Үндэр боро хабсагайда
Үбгэн Бүргэд байратай,
Дали жэгүүртэ амитадай
Дарга гэһэн алдартай.
Олон жэлдэ тэрэмнай
Ойнгоо ажал эрхилнэ.
Түгэлдэр нэрэ солыень
Түшэлгэтэ һууринь бэхилнэ.
Түрүү Бүргэд даргын
Түшэмэл болохо тушаалтан —
Эртэ үнинэй заа-зуухан
Эрхилэгшэ дарга һанаатай
Эрдэмээршье нимһалхан
Эгээлэй Хирээ, Бэгсэргэ,
Шара Шубуун, Уули болоод,
Шагтагар жаахан Борбилоо
Дүтэ холуур элисэгээн
Дүрим заабари үгэсэгөөн
Үбгэн Бүргэдэй үгэ соо
Үдэрые үнгэргөөд байдаг даа.
Хоног үдэрэй ингэжэ
Ходорон ошожо байтар
Хүсэтэ жэгүүр далинуудай
Хүүехэнь дуулдаад, мэтэр
Ажалша Тоншуулай хүбүүн,
Ашата Гулабхаагай басаган,
Тохорюун шубуунай аша,
Тоодогой мяха шуһан зээ
Ойн дээдэ һургуулиие
Оншотой һайнаар дүүргээд,
Аажам түрэл нютагтаа
Ажаллахаа ерэбэ ха.
Бүрин тамгата дипломоо
Бүргэдэй һабарта үгэбэ ха.
Үзэхэ юумые үзэһэн
Үбгэн буурал Бүргэд хаан
Одоо эндэ толгойдоо
Олон юумэ бодоо:
«Эгээ, байза, юрэдөө
Эдэ түүхэй амитадаар
Бэеэ тойруулаа гээшэ һаам,
Биратай юумэ болохогүй.
Эрдэм номой заабаряар,
Эдэбхи, үүсхэл, даабаряар
Хэрэг ажалаа эрхилээд,
Хэнэйш үгэ дуулахагүй—
Харан гэһээш нэгэтэ
Хамаг жэгүүр далитан
Залуу тэдэниие дэмжэжэ,
Забаан юумэн болохо.
Үни удаан жэлнүүдтэ
Үүргэ ажалаар олоһон
Үндэр нэрэ солынгоо
Үрин-тарин гэсэгээн,
Үгы болохоо байһыень
Үндэһөөрнь харанаб.
Анханайнгаа гуримаар
Ажал хэрэгээ ябуулаад,
Дадал болоһон янзаараа,
Даруу Хирээ, Бэгсэргээ,
Шара Шубуун, Уулияа
Шагтагар жаахан Борбилоогоо
Шадал соогоо зандаржа,
Шангарааш һаа, шангараад,
Юрөөгөөш һаа, юрөөгөөд,
Юрэл байһаниинь дээрэ...» —
гээд,

Аюул мэхэтэ Бүргэднай
Арга хургынь оложо,
Залуу эрдэмтэ шубуудта
Забда сүлөө үгэнгүй
Газарай захада оршодог,
Галуу, нугаһадай байрладаг
Нуга, нуур, намаг руу
Нютагжуулхые эльгээбэ.

—◆—

Басниингаа удха хөөрэжэ,
Балбад, жажалаад яахаб даа.
Мэхэтэй нимэ Бүргэдүүдые
Мэдэхэ, таниха байхат даа.

ПАРТИЗАНУУДАЙ МҮНХЭ ДУРАСХААЛДА...

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Зоргоороо аашалдаг Богроев

Һаяхан би, холын Аха нютаг албанай хэрэгээр ошоо гээшэб. Ахын түб — Орлик тосхондо соёлой шэнэ байшан баригдаһан юм. Тэрэнь «Саяны» гэжэ гоё нэрэтэй. Ахынхид шэнэ байшандаа сугларжа, кино, наада зүжэг хараха, лекци ба элидхэлнүүдые шагнаха дуратай.

Мүн бишье сүлөө сагтай байһан хадаа кино харахаа «Саяны» ошобоб. Тэрэ үдэшэ тэндэ «Сильные духом» гэжэ хоёр серитэй кинофильм гараха байба.

Хүн зон дүүрэн сугларшанхай. Теэд киногой эхилхэ сагынь үни үнгэршэһэн (7 час 30 мин. эхилдэг). Хэды тиигэбэшье эхилнэгүй. Хүнүүд тэсэжэ ядана, газаа досоо гаранад. «Үгы, энэ яаһан киномеханигууд гээшэб?! Үдэрынь ажалгүй аад, юундэ тэрэ аппаратура гэдэгээ заһадаггүй юм даа. Хашартай сааш» гэжэ минии хажууда һууһан эхэнэр гүбэрнэ.

«Одоо эхилхэнь» гэлдэн, газаа гараһан зон зал руу оронод. 10 минута хожомдожо кино эхилбэ.

«Иимэ ушарнуудые Орлик тосхоной киномеханигууд гаргажал байдаг лэ» гэлдэнэ хажуугаархимни. «Ходол иимэ байгаагүй ёһотой» гээд, хойто үдэрынь тэрэл сагта «Операция Кобра» гэжэ кинофильм харахаа баһал «Саяны» гэшхэлбэб.

Зүб лэ даа. Кино саг соогоо эхилбэгүй. Нэгэ час соо минии һуужа сагаа гээгээд, кинобудка ошожо, «ямар шалтагаанһаа кино саттаа харуулагданагүйб гэжэ мэдэхэ гэһэмнай, киномеханик Владимир Богроев шал һогтуу диван дээрэ бүхэ нойроор унтажа хэбтэбэ. Ажалайнгаа үедэ архи уугаад, ямар кино тухай тэрэ һанаашархахаб. Тэрэ үдэр ямаршье кино болонгүй, сугларһан зон урма зоригоо хухаранги гэр гэртээ бусаа.

Арад зониие культурын талаар хангалга тон удха шанартай хэрэг. Энэ асуудалда Ахын аймгүйсэдкомой дэргэдэхи киногой дирекци (директорынь нүхэр Манзарханов. В. М.) анхарал багаар хандуулна. Зарим колхозуудта (бригаданuудта, фермэнүүдтэ) кино харуулагданагүй. Нүхэр Манзарханов өөрөө хүдөө ябахадаа киноустановконуудай ажалаар һонирходоггүй, аймгүйсэдкомой машинын жолоошоной уялга дүүргэнэ.

Мүнөө хүүгэдэй зунай амаралта түлэг дундаа. Тэдэндэ заримдаа кино харуулнагүй. «30 хүн суглараг, тиигэбэлтнай кино харуулхабди. Үгы һаа, гэртээ харигты!» гэжэ кассир Цыбикова гү, али киномеханик В. Богроев зандажархиха.

Тэрэнһээ гадна киногой гаража байхада клубай үүдэн нээгдэжэ, хаагдажа, хүн зон таһалгаряагүй орожо, гаража байха юм. Кино хаража һуугшад амархын орондо шалатараа эсэшоод гэртээ бусанад.

Энэ дутуу дундануудые усадхаха талаар Ахын аймгүйсэдком таарамжатай хэмжээ абаха ёһотой.

В. ГОМБОЕВ.

ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай гол байшангай барилга дээрэ халуун хүдэлмэри хаһа дундаа ябуулагдажа байна. Тэндэ барилгын хэрэг һайса мэдэхэ олон мастер хүдэлнэ. Тэдэнэй дунда Буряадаймнай хуушанай барилгашад, штукатур-малярнууд А. Г. Шнайдер, У. Н. Петрова гэгшэд хүдэлнэ. Эдэнэр үйлэдбэриингоо даалтабари һайн шанартайгаар ходоло дүүргэнэд.

Мүн тэндэ хүдэлжэ байһан барилгашад Н. Черных, Н. Третьякова, В. Алемасова гэгшэд һайнаар ажаллажа, үдэр бүхэнэйнгөө нормо улуулнэ.

Барилгашадай энэ бригадые 7-дохи барилга-хабсаралгын управлениин бригадир М. Н. Зайцева толгойлно. Түс бригада хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Н. ХАЗАГАЕВ.

С. С. КОНОВАЛОВ

1928 онһоо КПСС-эй гэшүү Семен Семенович Коновал[...] байгша оной июлиин 11-[...] үдэр 64-дэхи наһандаа гэ[...] наһа бараба. Семен Семенови[...] олон жэл партийна хүдэлмэ[...]дэ ябаһан, тэрэнэй ажабайд[...] областной партийна органи[...]цин ажал ябуулгатай ня[...] холбоотой байһан юм.

Эрхүүгэй советско-партий[...] һургуули дүүргэмсээрээ, 19[...] ондо ВКП(б)-гэй Баргажа[...] райкомой пропагандистаар х[...] дэлжэ эхилһэн байна. Уда[...] ВКП(б)-гэй обкомой инстр[...]тораар, ВКП(б)-гэй Сэлэнг[...] райкомой секретариин орл[...]шоор, ВКП(б)-гэй Мухар-Ш[...]бэрэй райкомой секретаря[...] Гашейн МТС-эй политотде[...] начальнигаар, ВКП(б)-гэй [...] хааминай райкомой нэгэд[...] секретаряар хүдэлөө.

1945 онһоо 1951 он болот[...]—зургаан жэлэй туршада С. [...] Коновалов партиин Хяагт[...] райкомой секретаряар, тииг[...] 1956 он болотор КПСС-эй [...]банскын райкомой нэгэд[...] секретаряар хүдэлһэн. Уда[...] КПСС-эй Буряадай обкомой [...] парадта ажаллаа.

1959 онһоо С. С. Коновал[...] пенсидэ гараһан байна. Ям[...]шье тушаалда ябахадаа нү[...] Коновалов партиин даалга[...] хэрэгые дүүргэхын тула бү[...] хүсэеэ, арга хабаяа гаргад[...] һэн. Пенсидэшье гараһан хо[...]ноо олониитын хүдэлмэридэ [...] эдэбхитэйгээр хабаададаг [...]лэй. Революционно, дайшал[...] ажалай алдар солын республ[...]канска клубай/ соведэй гэшү[...] «Правда Бурятии» газет[...] эдэбхитэй корреспондент[...] байгаа.

С. С. Коновалов ажал[...] бэрхэ, һайн һайхан сэдьхэлт[...] һүбэлгэн һонор нүхэр һэн.
С. С. Коновалов имэл ё[...]роо манай дурасхаалда х[...] мүнхэдөө үлэхэл.

БҮЛЭГ НҮХЭДЫНЬ.

ПРАВДА БУРЯТИИ
Мүнөөдэрэй номерт[...]

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Ре[...]публикын ажалай алхамууд» [...]һэн рубрика доро олон тоото и[...]формацинууд. Нооһоной ша[...] шалгаха талаар рейдовэ бри[...]дын материал. ТАСС-ай матер[...]алнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Та[...] үдэр ба хүн зониие хангал[...] асуудалнууд». — М. Хабалов[...] статья. Түрэл орон доторн[...] «Ажалай гварди»—Ю. Корки[...] зураглал. Нютаг нютагай һон[...]

Гурбадахи хуудаһанда: хил[...] саанаһаа ерэһэн телеграмману[...] «Театрай уран һайханай [...]гэм» гэһэн гаршаг доро инфор[...]цинууд. Редакцида ерэһэн бэ[...]гүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Су[...]ботний огонек».

САГАЙ УЛАРИЛ[...]

Улаан-Үдын авиаметст[...]циин мэдээсэһэнэй ёһоор, [...] нөөдэр республика дотор[...] нэгэ бүрхэжэ, нэгэ сэлмэ[...] байха. Баруун хойноһоо һу[...]ханаар һалхилха. Хойто ай[...]гуудта 15—20, урда нютагу[...]та 20—25 градус дулаан б[...]хаар хүлеэгдэнэ.

Июлиин 14—15-най үд[...]нүүдтэ Баунтын болон у[...] аймагуудта саг зуурын аад[...] бороо орохо. Баруун хойно[...] һулаханаар һалхилха. Хо[...] аймагуудта 19—24, бэшэ [...]тагуудта 24—29 градус ду[...] байхаар багсаагдана.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ[...]

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, / зам. редактора—68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печати при Совете Министров БурАССР
Н-01674.

Зак. № 615.